

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA RADA

ŠTOKHOLMSKÝ PROGRAM – OTVORENÁ A BEZPEČNÁ EURÓPA, KTORÁ SLUŽI OBČANOM
A CHRÁNI ICH

(2010/C 115/01)

OBSAH

	<i>Strana</i>
1. ZA EURÓPU PRE OBČANOV V PRIESTORE SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI	4
1.1. Politické priority	4
1.2. Nástroje	5
1.2.1. Vzájomná dôvera	5
1.2.2. Vykonávanie	5
1.2.3. Legislatíva	5
1.2.4. Zvýšená jednotnosť	6
1.2.5. Hodnotenie	6
1.2.6. Odborná príprava	6
1.2.7. Komunikácia	7
1.2.8. Dialóg s občianskou spoločnosťou	7
1.2.9. Financovanie	7
1.2.10. Akčný plán	7
1.2.11. Preskúmanie Štokholmského programu	7
2. PODPORA OBČIANSKÝCH PRÁV: EURÓPA PRÁV	8
2.1. Európa založená na základných právach	8
2.2. Úplné uplatňovanie práva na voľný pohyb	8
2.3. Spoločný život v priestore, v ktorom sa rešpektuje rozmanitosť a chráni najzraniteľnejší	9
2.3.1. Rasizmus a xenofóbia	9
2.3.2. Práva dieťaťa	9
2.3.3. Zraniteľné skupiny	9

2.3.4.	Obete trestnej činnosti vrátane terorizmu	10
2.4.	Práva jednotlivcov v trestnom konaní	10
2.5.	Ochrana práv občanov v informačnej spoločnosti	10
2.6.	Účasť na demokratickom živote Únie	11
2.7.	Nárok na ochranu v nečlenských štátoch	11
3.	ULAHČENIE ŽIVOTA OBČANOV: EURÓPA PRÁVA A SPRAVODLIVOSTI	11
3.1.	Napredovanie pri uplatňovaní zásady vzájomného uznávania	12
3.1.1.	Trestné právo	12
3.1.2.	Občianske právo	13
3.2.	Posilnenie vzájomnej dôvery	13
3.2.1.	Odborná príprava	13
3.2.2.	Rozvoj sietí	14
3.2.3.	Hodnotenie	14
3.2.4.	Skvalitňovanie nástrojov	14
3.2.5.	Pozbavenie osobnej slobody	14
3.2.6.	Pozbavenie osobnej slobody	14
3.3.	Vytvorenie jadra spoločných minimálnych predpisov	14
3.3.1.	Trestné právo	15
3.3.2.	Občianske právo	15
3.4.	Výhody európskeho justičného priestoru pre občanov	15
3.4.1.	Ľahší prístup k spravodlivosti	15
3.4.2.	Podpora hospodárskej činnosti	16
3.5.	Posilnenie medzinárodnej prítomnosti Únie v právnej oblasti	17
3.5.1.	Občianske právo	17
3.5.2.	Trestné právo	17
4.	EURÓPA, KTORÁ CHRÁNI	17
4.1.	Stratégia vnútornej bezpečnosti	17
4.2.	Zvyšovanie úrovne nástrojov	18
4.2.1.	Vytvorenie spoločnej kultúry	18
4.2.2.	Riadenie toku informácií	18
4.2.3.	Mobilizácia potrebných technologických nástrojov	19
4.3.	Účinné politiky	20
4.3.1.	Účinnejšia európska spolupráca v oblasti presadzovania práva	20
4.3.2.	Účinnejšie predchádzanie trestnej činnosti	20
4.3.3.	Štatistika	21

4.4.	Ochrana proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti	21
4.4.1.	Boj proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti	21
4.4.2.	Obchodovanie s ľuďmi	21
4.4.3.	Sexuálne vykorisťovanie detí a detská pornografia	22
4.4.4.	Počítačová kriminalita	22
4.4.5.	Hospodárska trestná činnosť a korupcia	23
4.4.6.	Drogy	24
4.5.	Terorizmus	24
4.6.	Komplexné a účinné zvládanie katastrof v rámci Únie: posilnenie kapacít Únie na predchádzanie všetkým druhom katastrof a prípravu a reakciu na ne	25
5.	PRÍSTUP K EURÓPE V GLOBALIZOVANOM SVETE	26
5.1.	Integrované riadenie vonkajších hraníc	26
5.2.	Vízová politika	27
6.	ZODPOVEDNÁ, SOLIDÁRNA A PARTNERSKÁ EURÓPA V OTÁZKACH MIGRÁCIE A AZYLU	27
6.1.	Dynamická a komplexná migračná politika	28
6.1.1.	Konsolidácia, rozvoj a vykonávanie globálneho prístupu k migrácii	28
6.1.2.	Migrácia a rozvoj	29
6.1.3.	Koordinovaná politika v súlade s požiadavkami trhu práce	29
6.1.4.	Proaktívne politiky pre migrantov a ich práva	30
6.1.5.	Integrácia	30
6.1.6.	Účinné politiky na boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu	30
6.1.7.	Maloletí bez sprievodu	31
6.2.	Azyl: spoločný priestor ochrany a solidarity	32
6.2.1.	Spoločný priestor ochrany	32
6.2.2.	Rozdelenie zodpovednosti a solidarita medzi členskými štátmi	32
6.2.3.	Vonkajší rozmer azylu	33
7.	EURÓPA V GLOBÁLNOH SVETE – VONKAJŠÍ ROZMER SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI	33
7.1.	Posilnený vonkajší rozmer	33
7.2.	Ludské práva	34
7.3.	Pokračujúce tematické priority s novými nástrojmi	34
7.4.	Dohody s tretími krajinami	35
7.5.	Geografické priority a medzinárodné organizácie	35
7.6.	Medzinárodné organizácie a presadzovanie európskych a medzinárodných noriem	37
	ZOZNAM SKRATIEK	38

1. ZA EURÓPU PRE OBČANOV V PRIESTORE SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI

Európska rada opätovne potvrdzuje prioritné postavenie, ktoré v reakcii na zásadné obavy obyvateľov štátov združených v Únii pripisuje rozvoju priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

V uvedenej oblasti sa doteraz dosiahol významný pokrok, ktorý vychádza z úspechov programu z Tampere a Haagskeho programu. V schengenskom priestore sa zrušili vnútorné hraničné kontroly a vonkajšie hranice Únie sa v súčasnosti riadia koherentnejším spôsobom. Prostredníctvom rozvoja globálneho prístupu k migrácii sa vonkajší rozmer migračnej politiky Únie zameriava na dialóg a partnerstvá s tretími krajinami, ktoré sú založené na obojstranných záujmoch. Prijali sa zásadné opatrenia smerujúce k vytvoreniu európskeho azylového systému. Európske agentúry ako Europol, Eurojust, Agentúra Európskej únie pre základné práva a Frontex dosiahli vo svojich oblastiach pôsobnosti plnú operačnú spôsobilosť. Spolupráca v oblasti občianskeho práva uľahčuje každodenný život občanov a spolupráca pri presadzovaní práva poskytuje zvýšenú bezpečnosť.

Napriek týmto a iným dôležitým úspechom stoja pred Európou v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti stále ďalšie výzvy. Týmto výzvam sa musí čeliť komplexne. Preto je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na zlepšenie súdržnosti medzi jednotlivými oblasťami politiky. Okrem toho by sa mala zintenzívniť spolupráca s partnerskými krajinami.

Nastal preto čas, aby nová agenda umožnila Únii a jej členským štátom stavať na týchto úspechoch a čeliť budúcim výzvam. Na tento účel prijala Európska rada tento nový viacročný program na roky 2010 až 2014, ktorý sa bude nazývať Štokholmský program.

Európska rada víta, že po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy⁽¹⁾ budú Európsky parlament a národné parlamenty zohrávať významnejšiu úlohu. Občania a reprezentatívne združenia budú mať väčšiu možnosť verejne vyjadrovať a vymieňať si názory na všetky oblasti činnosti Únie v súlade s článkom 11 ZEÚ. Posilní sa tým otvorený a demokratický charakter Únie v prospech jej obyvateľov.

Zmluva uľahčuje proces plnenia cieľov uvedených v tomto programe, a to pre inštitúcie Únie i členské štáty. Potvrdzuje sa úloha Komisie na príprave iniciatív, ako aj právo skupiny aspoň siedmich členských štátov predkladať legislatívne návrhy. Legislatívny proces sa vo väčšine sektorov zlepšuje používaním spolurozhodovacieho postupu, čím sa zabezpečuje plné zapojenie Európskeho parlamentu. Národné parlamenty budú v legislatívnom procese zohrávať významnejšiu úlohu.

⁽¹⁾ Ako je všeobecne známa. Únia je v skutočnosti založená na dvoch zmluvách: Zmluve o Európskej únii (ZEÚ) a Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Aby sa text lepšie čítal, budú sa v programe niekedy používať pojmy „Lisabonská zmluva“ alebo „zmluva“.

Súčasným posilnením úlohy Súdneho dvora zmluva zlepší schopnosť Európy plne vykonávať politiku v tejto oblasti a zabezpečovať jednotnosť výkladu.

Inštitúcie Únie by mali využiť všetky možnosti, ktoré ponúka Lisabonská zmluva, s cieľom posilniť európsky priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v prospech občanov Únie.

Tento program vymedzuje v súlade s článkom 68 ZFEÚ strategické usmernenia pre legislatívne a operačné plánovanie v rámci priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

1.1. Politické priority

Európska rada konštatuje, že prioritou na nadchádzajúce roky bude zamerať sa na záujmy a potreby občanov. Výzvou bude zabezpečiť dodržiavanie základných práv a slobôd a integrity osoby a zároveň zaručiť bezpečnosť v Európe. Je mimoriadne dôležité, aby opatrenia na presadzovanie práva na jednej strane a opatrenia na ochranu práv jednotlivca, právneho štátu a pravidiel medzinárodnej ochrany na strane druhej išli ruka v ruke tým istým smerom a vzájomne sa posilňovali.

Všetky opatrenia, ktoré sa v budúcnosti prijímajú, by sa mali zamerať na občanov Únie a iné osoby, za ktoré nesie Únia zodpovednosť. Únia by v nasledujúcich rokoch mala pracovať na týchto hlavných prioritách:

Podpora občianstva a základných práv: Európske občianstvo sa musí stať skutočnou realitou. Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti musí byť predovšetkým jednotným priestorom, v ktorom sa ochraňujú základné práva a slobody. Schengenský priestor sa musí ďalej rozširovať. Ústrednými hodnotami sú rešpektovanie ľudskej osobnosti a ľudskej dôstojnosti, ako aj ostatných práv zakotvených v Charte základných práv Európskej únie a v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tieto práva a slobody, a najmä právo na súkromie občanov sa napríklad musia dodržiavať aj mimo územia ich krajiny, a to najmä prostredníctvom ochrany osobných údajov. Musí sa vytvoriť priestor pre osobitné potreby zraniteľných osôb. Občanom Únie a iným osobám sa musí umožniť uplatňovanie ich práv v čo najväčšom rozsahu v rámci Únie, a v prípade potreby dokonca i mimo nej.

Európa práva a spravodlivosti: Úsilie o vytvorenie európskeho priestoru spravodlivosti sa musí zjednotiť s cieľom prekonať súčasnú fragmentáciu. Prioritou by mali byť mechanizmy, ktoré uľahčujú prístup k spravodlivosti, aby mohli ľudia presadzovať svoje práva v rámci celej Únie. Tiež by sa mala zlepšiť odborná príprava a spolupráca medzi (právnymi) profesiami vo verejnom sektore a mali by sa zmobilizovať zdroje na odstránenie prekážok pri uznávaní súdnych rozhodnutí v iných členských štátoch.

Európa, ktorá chráni: S cieľom naďalej zvyšovať bezpečnosť v rámci Únie, a tým chrániť životy a bezpečnosť občanov Únie a bojovať proti organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a iným hrozbám by sa mala vypracovať stratégia vnútornej bezpečnosti. V záujme vytvorenia bezpečnejšej Európy by sa táto stratégia mala zameriavať na posilnenie spolupráce v oblasti presadzovania práva, riadenia hraníc, civilnej ochrany, zvládania katastrof ako aj justičnej spolupráce v trestných veciach. Okrem toho je potrebné, aby Únia vo svojej činnosti stala na solidarite medzi členskými štátmi a naplno využívala článok 222 ZFEÚ.

Vstup do Európy v globalizovanom svete: Vstup do Európy pre podnikateľov, turistov, študentov, vedcov, pracovníkov, osoby odkázané na medzinárodnú ochranu a ďalšie osoby, ktoré majú legitímny záujem o vstup na územie Únie, musí byť účinnejší a efektívnejší. Únia a jej členské štáty musia zároveň zaručiť bezpečnosť pre svojich občanov. Na splnenie týchto cieľov by sa malo využívať integrované riadenie hraníc a vízová politika.

Zodpovedná, solidárna a partnerská Európa v otázkach migrácie a azylu: Jedným z kľúčových cieľov politiky Únie ostáva rozvoj progresívnej a komplexnej migračnej politiky Únie založenej na solidarite a zodpovednosti. Je potrebné, aby sa účinne využívali všetky relevantné právne nástroje a naplno sa zapojili aj príslušné agentúry a úrady, ktoré pôsobia v tejto oblasti. Dobré riadená migrácia môže byť prospešná pre všetky zainteresované strany. Jasným základom pre ďalší rozvoj v tejto oblasti je Európsky pakt o prisťahovalectve a azyle. Európa bude potrebovať pružnú politiku, ktorá dokáže reagovať na priority a potreby členských štátov a umožní migrantom naplno využívať svoj potenciál. Cieľ vytvoriť v roku 2012 spoločný azylový systém je naďalej aktuálny a ľuďom, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu, sa musí zabezpečiť prístup k právne bezpečným a efektívnym konaniam o azyle. Okrem toho je na zachovanie dôveryhodných a udržateľných prisťahovaleckých a azylových systémov v Únii potrebné v súlade so závermi Európskej rady z októbra 2009 predchádzať nelegálnemu prisťahovalectvu, kontrolovať ho a bojovať proti nemu, pretože Únia, a najmä jej členské štáty na vonkajších hraniciach vrátane južných hraníc, čelia rastúcemu tlaku spôsobenému nelegálnymi migračnými tokmi.

Úloha Európy v globalizovanom svete – vonkajší rozmer: Význam vonkajšieho rozmeru politiky Únie v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti podčiarkuje potrebu zvýšenej integrácie týchto politík do všeobecných politík Únie. Tento vonkajší rozmer je zásadným faktorom pri riešení kľúčových výziev, ktoré pred nami stoja, a pri poskytovaní väčších možností občanom Únie pracovať v krajinách celého sveta a obchodovať s nimi. Tento vonkajší rozmer je kľúčovým prvkom úspešného plnenia cieľov tohto programu a mal by sa osobitne zohľadňovať vo všetkých ostatných aspektoch zahraničnej politiky Únie a byť s nimi v plnom súlade.

1.2. Nástroje

Pre úspešné vykonávanie ďalšieho viacročného programu sú dôležité nasledujúce nástroje.

1.2.1. Vzájomná dôvera

Základom účinnej spolupráce v predmetnej oblasti je **vzájomná dôvera** medzi orgánmi a útvarmi v rôznych členských štátoch a medzi rozhodovacími orgánmi. Jednou z hlavných výziev do budúcnosti je teda zabezpečenie dôvery a nájdenie nových spôsobov na zvýšenie spoľahlivosti rôznych právnych systémov v členských štátoch a vzájomného porozumenia medzi nimi.

1.2.2. Vykonávanie

Zvýšená pozornosť sa musí v najbližších rokoch venovať úplnému a účinnému vykonávaniu, presadzovaniu a hodnoteniu existujúcich nástrojov. Podľa potreby by sa pomocou existujúcich inštitucionálnych nástrojov v čo najväčšej miere mala zabezpečiť transpozícia právnych predpisov.

V budúcnosti sa tiež musí skrátiť čas potrebný na reakciu na potreby občanov a podnikateľských subjektov. Únia by sa mala sústrediť na určenie potrieb občanov a ľudí z praxe a na náležité reakcie. Pri vypracúvaní opatrení na úrovni Únie by sa mali využívať odborné znalosti členských štátov a mala by sa zväziť škála opatrení vrátane nelegislatívnych riešení, ako sú napr. schválené príručky, výmeny najlepších postupov (okrem iného čo najlepšie využitie európskych justičných sietí) a regionálnych projektov zameraných na riešenie uvedených potrieb, najmä ak sú schopné rýchlo reagovať.

1.2.3. Legislatíva

Vo všeobecnosti by sa nové legislatívne iniciatívy zo strany Komisie alebo členských štátov, ak tak ustanovuje zmluva⁽¹⁾, mali predkladať až po overení, či rešpektujú zásady proporcionality a subsidiarity, dôkladnej príprave vrátane predchádzajúcich posúdení vplyvu a ich súčasťou by malo byť aj určenie potrieb a finančných dôsledkov, ako aj využitie odborných znalostí členských štátov. Je kľúčové hodnotiť vplyv nových legislatívnych iniciatív na štyri slobody v rámci zmluvy a zabezpečiť, aby takéto iniciatívy boli v plnom súlade so zásadami vnútorného trhu.

Európska rada sa domnieva, že hoci je vývoj právnych predpisov v oblasti priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pozoruhodný, stále existujú nedostatky z hľadiska ich prekrývania a chýbajúcej koherentnosti. Zároveň by sa mohla zlepšiť aj kvalita právnych predpisov vrátane formulácií, ktoré sa v niektorých právnych aktoch používajú.

⁽¹⁾ Aby sa text lepšie čítal, pripisuje sa v tomto programe právo iniciatívy iba Komisii. Toto nemá vplyv na možnosť členských štátov predkladať iniciatívy v súlade s článkom 76 ZFEÚ.

Podľa potreby by sa malo zvážiť horizontálne preskúmanie prijatých nástrojov, aby sa zlepšila konzistentnosť a konsolidácia právnych predpisov. Mimoriadne dôležité sú právna jednotnosť a ľahký prístup. Zásady lepšej právnej regulácie a lepšej tvorby práva by sa mali posilniť v celom rozhodovacom procese. V plnom rozsahu by sa mala uplatňovať Medziinštitucionálna dohoda o lepšej tvorbe práva medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou⁽¹⁾. Všetky inštitúcie Únie by mali vo všetkých etapách medziinštitucionálneho postupu vynakladať úsilie, aby sa právne predpisy Únie vypracovávali zreteľne a zrozumiteľne.

1.2.4. Zvýšená jednotnosť

Európska rada vyzýva Radu a Komisiu, aby v záujme dosiahnutia väčšej jednotnosti medzi vonkajšími a vnútornými prvkami činnosti v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti posilnili vnútornú koordináciu. Tá istá potreba jednotnosti a zlepšenie koordinácie platí aj pre agentúry Únie [Europol, Eurojust, Frontex, Európska policajná akadémia (EPA), Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA), Európsky podporný úrad pre azyl (EASO) a Agentúra Európskej únie pre základné práva]. Rada by mala vykonávať väčší politický dohľad nad agentúrami, napr. vypracúvaním záverov o výročných správach. Vo vzťahu k niektorým agentúram sa uplatňujú osobitné pravidlá súvisiace s dohľadom zo strany Európskeho parlamentu

1.2.5. Hodnotenie

V Lisabonskej zmluve sa ustanovuje, že sa môžu prijať opatrenia na to, aby členské štáty v spolupráci s Komisiou objektívne a nestranne zhodnotili vykonávanie politík v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, najmä s cieľom presadzovať úplné uplatňovanie zásady vzájomného uznávania. Európsky parlament a národné parlamenty sa majú oboznamovať s obsahom a výsledkami tohto hodnotenia. Európska rada sa domnieva, že takéto mechanizmy hodnotenia by sa mali vyhnúť zdvojovaniu a v dlhodobom horizonte by mali zahrnúť všetky politiky v danej oblasti. Mal by existovať aj účinný systém nadviazania na takéto hodnotenia.

Musí existovať hodnotenie účinnosti právnych nástrojov prijatých na úrovni Únie. Hodnotenie je potrebné aj na určenie prekážok pre riadne fungovanie európskeho justičného priestoru. Malo by sa zameriavať na konkrétne problémy, a tak uľahčovať plné uplatňovanie zásady vzájomného uznávania. Ako prvá politikapre hodnotenie by sa mala presadzovať justičná spolupráca v trestných veciach. Avšak budú musieť nasledovať ďalšie politiky, ako napr. rešpektovanie konaní o azyle v príslušných právnych predpisoch. Postupy hodnotenia by sa mali podľa potreby prispôbiť s ohľadom na danú politiku.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

— predložila jeden alebo viacero návrhov podľa článku 70 ZFEÚ v súvislosti s hodnotením politík Únie uvedených

v hlave V ZFEÚ. Tento návrh (alebo návrhy) by podľa potreby zahŕňali mechanizmus hodnotenia založený na osvedčenom systéme partnerského hodnotenia. Hodnotenie by sa malo vykonávať pravidelne, malo by obsahovať efektívny systém následných krokov a malo by umožniť lepšie pochopenie vnútroštátnych systémov na účely identifikácie najlepších postupov a prekážok spolupráce. Na uvedených hodnoteniach by sa mali mať možnosť podieľať sa aj profesionáli. V hodnotiacom procese, najmä v následných krokoch, by mala v zásade zohrávať vedúcu úlohu Rada.

Je potrebné vyhnúť sa zdvojovaniu s inými mechanizmami hodnotenia, ale je potrebné usilovať sa o súčinnosť a spoluprácu, najmä v rámci činnosti Rady Európy. Únia by sa mala aktívnu zúčastňovať a podieľať na činnosti monitorovacích orgánov Rady Európy.

1.2.6. Odborná príprava

V záujme podpory skutočnej európskej justičnej kultúry a kultúry presadzovania práva je nevyhnutné skvalitniť odbornú prípravu v otázkach týkajúcich sa Únie a zabezpečiť, aby bola systematicky dostupná pre všetky profesie zapojené do plnenia úloh v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Budú medzi ne patriť sudcovia, prokurátori, justiční pracovníci, príslušníci polície, colníci a príslušníci pohraničnej stráže.

Cieľom by mali byť európske systémy odbornej prípravy pre všetkých zúčastnených. Ambíciou Únie a jej členských štátov by malo byť, aby sa na niektorom z európskych systémov odbornej prípravy alebo na výmennom programe s iným členským štátom, ktorý môže byť súčasťou systému odbornej prípravy, ktorý už funguje, zúčastnil do roku 2015 značný počet profesionálov. Na tento účel by sa mali využívať najmä existujúce inštitúcie odbornej prípravy.

Za túto oblasť prioritne zodpovedajú členské štáty, Únia však musí ich snahu podporovať a finančne zabezpečovať a musí tiež disponovať vlastnými mechanizmami, ktoré dopĺňajú úsilie vyvíjané na vnútroštátnej úrovni. Európska rada zastáva názor, že aspekty spolupráce EÚ a medzinárodnej spolupráce by mali byť súčasťou vnútroštátnych učebných osnov. V súvislosti s odbornou prípravou sudcov, prokurátorov a justičných pracovníkov je dôležité zabezpečiť nezávislosť súdnictva, zároveň by sa však mal dôraz klať na európsky rozmer v prípade profesionálov, ktorí často využívajú európske nástroje. Kľúčovú úlohu v rámci odbornej prípravy personálu v oblasti presadzovania práva a pohraničnej stráže by mali zohrávať EPA a Frontex s cieľom zabezpečiť jej európsky rozmer. V záujme podpory spoločného prístupu k integrovanému riadeniu hraníc má mimoriadny význam odborná príprava príslušníkov pohraničnej stráže a colníkov. Mohli by sa hľadať riešenia na európskej úrovni s cieľom posilniť európsky systém odbornej

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 321, 31.12.2003, s. 1.

prípravy. Okrem toho sa musia vytvoriť programy elektronického vzdelávania a spoločné materiály na odbornú prípravu s cieľom školiť profesionálov v oblasti európskych mechanizmov.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- navrhla akčný plán zameraný na systematické značné zvyšovanie úrovne európskych programov odbornej prípravy a výmeny v Únii. V uvedenom pláne by sa malo navrhnúť, akým spôsobom zabezpečiť, aby sa jedna tretina všetkých príslušníkov polície zapojených do európskej policajnej spolupráce a polovica sudcov, prokurátorov a justičných pracovníkov zapojených do európskej justičnej spolupráce, ako aj polovica iných profesionálov zapojených do európskej spolupráce ponúkla do európskych systémov odbornej prípravy,
- preskúmala, čo by sa mohlo definovať ako európsky systém odbornej prípravy, a v akčnom pláne navrhla, ako túto myšlienku rozvinúť a dať jej európsky rozmer,
- vypracovala špecifické výmenné programy typu „Erasmus“, do ktorých by sa mohli zapojiť štáty, ktoré nie sú členskými štátmi Únie, a najmä kandidátske krajiny a krajiny, s ktorými Únia uzavrela dohody o partnerstve a spolupráci,
- zabezpečila, aby sa o účasti na spoločných kurzoch, školeniach a výmenných programoch rozhodovalo na základe úloh a nezávisle od kritérií špecifických pre jednotlivé sektory.

1.2.7. Komunikácia

Výsledky dosiahnuté v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti majú vo všeobecnosti veľký význam pre občanov, podnikateľské subjekty a profesionálov. Európska rada preto vyzýva všetky inštitúcie Únie, a najmä Komisiu, ako aj členské štáty, aby zvážili možnosti lepšieho informovania občanov a ľudí z praxe o konkrétnych výsledkoch politiky v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Žiada Komisiu, aby vymedzila stratégiu, ako čo najlepšie vysvetliť občanom, akým prínosom sú pre nich nové nástroje a právne rámce, napr. prostredníctvom využitia elektronickej justície a portálu elektronickej justície.

1.2.8. Dialóg s občianskou spoločnosťou

Európska rada vyzýva inštitúcie Únie, aby v rámci svojich právomocí udržiavali otvorený, transparentný a pravidelný dialóg s reprezentatívnymi združeniami a občianskou spoločnosťou. Komisia by mala do praxe zaviesť špecifické mechanizmy, ako napr. Európske justičné fórum, na zintenzívnenie dialógu v oblastiach, kde sú takéto mechanizmy vhodné.

1.2.9. Financovanie

Európska rada zdôrazňuje, že Štokholmský program by sa mal financovať v rámci okruhov a stropov súčasného finančného rámca. Mnohé z opatrení a činností v tomto programe sa môžu vykonávať prostredníctvom efektívnejšieho využívania existujúcich nástrojov a fondov.

Európska rada pripomína, že účinnosť súčasného finančného výhľadu uplynie na konci roku 2013. Zdôrazňuje svoj úmysel zohľadniť ciele Štokholmského programu. Tento program však neprejudikuje rokovania o budúcom finančnom výhľade.

Európska rada tiež zastáva názor, že postupy vykonávania finančných programov by s prihliadnutím na skúsenosti členských štátov mali byť transparentné, pružné, koherentné a efektívne a ľahšie dostupné pre verejnú správu, etablovaných partnerov a ľudí z praxe, a to prostredníctvom poskytovania jasných usmernení, mechanizmu na určovanie partnerov a presného plánovania. Európska rada žiada Komisiu, aby preskúmala vhodné prostriedky na dosiahnutie uvedeného cieľa.

V rámci budúceho finančného výhľadu by sa malo preskúmať, ako najlepšie navrhovať finančné nástroje s cieľom zabezpečiť dostatočnú podporu pre operačné projekty vypracované mimo Únie, ktoré posilňujú bezpečnosť Únie, a to najmä v oblasti boja proti organizovanej trestnej činnosti a terorizmu. Starostlivo by sa mali zvážiť spôsoby a prostriedky na urýchlenie reakcie Únie v prípade naliehavých udalostí v tejto oblasti z hľadiska finančnej pomoci, ako aj spôsoby poskytovania technickej pomoci pre vykonávanie dohovorov v celosvetovom meradle, ako napríklad dohovorov, ktoré sa týkajú terorizmu.

1.2.10. Akčný plán

So zreteľom na Štokholmský program vyzýva Európska rada Komisiu, aby urýchlene predložila v prvej polovici roku 2010 akčný plán na prijatie Rade. Tento akčný plán pretaví ciele a priority Štokholmského programu do konkrétnych činností s jasným harmonogramom ich prijatia a vykonávania. Jeho súčasťou by mal byť návrh na harmonogram transformácie nástrojov s novým právnym základom

1.2.11. Preskúmanie Štokholmského programu

Európska rada vyzýva Komisiu, aby do roku 2012 predložila výsledok preskúmania Štokholmského programu v polovici obdobia jeho vykonávania. Programy troch predsedníctiev a legislatívne programy Komisie by sa mali uverejniť čo najskôr, aby sa mohli národné parlamenty včas zoznámiť s návrhmi.

2. PODPORA OBČIANSKÝCH PRÁV: EURÓPA PRÁV

2.1. Európa založená na základných právach

Únia je založená na spoločných hodnotách a dodržiavaní základných práv. Potom ako nadobudne platnosť Lisabonská zmluva, je nesmierne dôležité, aby Únia rýchlo pristúpila k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Posilní sa tým záväzok Únie vráťane jej inštitúcií zabezpečiť, aby sa vo všetkých oblastiach jej činnosti aktívne presadzovali základné práva a slobody. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie a judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva sa budú môcť rozvíjať synchronne, čím sa posilní vytváranie jednotného európskeho systému základných a ľudských práv vychádzajúceho z Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a Charty základných práv Európskej únie.

Európska rada vyzýva:

- Komisiu, aby naliehavo predložila návrh o pristúpení Únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- inštitúcie Únie a členské štáty, aby zabezpečili, aby právne iniciatívy boli a zostávali v súlade so základnými právami a slobodami v rámci celého legislatívneho postupu, a to prostredníctvom posilnenia používania metodiky systematického a dôkladného monitorovania súladu s Európskym dohovodom a právami a slobodami stanovenými v Charte základných práv.

Európska rada vyzýva inštitúcie Únie, aby:

- v plnej miere využívali odborné kapacity Agentúry Európskej únie pre základné práva a podľa potreby sa s ňou v súlade s jej mandátom radili pri rozvoji politík a vypracúvaní právnych predpisov s dôsledkami na ľudské práva a využívali ju na oboznamovanie občanov s otázkami ľudských práv, ktoré ovplyvňujú ich každodenný život,
- podporovali úsilie Únie o zrušenie trestu smrti a zastavenie mučenia i iného neľudského a ponižujúceho zaobchádzania,
- naďalej podporovali činnosť Únie a jej členských štátov zameranú proti beztriestnosti a bojovali proti genocíde, zločinom proti ľudskosti a vojnovým zločinom; v tejto súvislosti podporovali spoluprácu medzi členskými štátmi, tretími krajinami a medzinárodnými tribunálmi v tejto oblasti, najmä s Medzinárodným trestným súdom (ICC), a rozvíjali výmenu justičných informácií a najlepších postupov vo vzťahu k stíhaniu takýchto trestných činov prostredníctvom európskej siete kontaktných miest, pokiaľ ide o osoby zodpovedné za zločiny genocídy, zločiny proti ľudskosti a vojnové zločiny.

Únia je miesto spoločných hodnôt – hodnôt, ktoré sa nezlučujú so zločinmi genocídy, zločinmi proti ľudskosti a vojnovými zločinmi vrátane zločinov, ktoré spáchali totalitné režimy. Každý členský štát má k tejto otázke vlastný prístup, ale v záujme zmierenia musia byť spomienky na tieto zločiny spoločnými spomienkami, o ktoré sa, ak je to možné, delíme my všetci. Únia musí zaujať úlohu sprostredkovateľa.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- preskúmala, či sú potrebné ďalšie návrhy, ktoré by sa vzťahovali na verejné schvaľovanie, popieranie alebo hrubé zľahčovanie trestných činov genocídy, zločinov proti ľudskosti a vojnových zločinov namierených voči skupine osôb, ktorá sa vymedzuje na základe iných kritérií ako rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu, ako napríklad na základe spoločenského postavenia alebo politického presvedčenia, a aby o tom v roku 2010 podala Rade správu.

2.2. Úplné uplatňovanie práva na voľný pohyb

Právo na voľný pohyb občanov a ich rodinných príslušníkov v rámci Únie je jednou z hlavných zásad, na ktorých je založená Únia a európske občianstvo. Občania Únie majú právo voľne sa pohybovať a mať bydlisko v rámci územia členských štátov, právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu a vo voľbách do orgánov územnej samosprávy v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, právo na ochranu zo strany diplomatických a konzulárnych orgánov iného členského štátu atď. Pri uplatňovaní svojich práv majú občania zabezpečené rovnaké zaobchádzanie ako vlastní štátni príslušníci v rámci podmienok stanovených v práve Únie. Preto je prioritou účinné vykonávanie príslušných právnych predpisov Únie.

Ako uviedol Európsky parlament, jedným z hlavných úspechov v rámci priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti je spolupráca v rámci schengenského priestoru, ktorá odstránila kontroly na vnútorných hraniciach na väčšine územia Únie. Európska rada pripomína svoj záujem o ďalšie rozšírenie schengenského priestoru. Za predpokladu, že sa splnili všetky požiadavky na uplatňovanie schengenského *acquis*, vyzýva Európska rada Radu, Európsky parlament a Komisiu, aby bezodkladne prijali všetky potrebné opatrenia s cieľom umožniť odstránenie kontrol na vnútorných hraniciach so zostávajúcimi členskými štátmi, ktoré vyhlásili, že sú pripravené na vstup do schengenského priestoru.

Občanom Únie je potrebné poskytnúť pomoc pri administratívnych a právnych postupoch, ktorými sa musia riadiť pri uplatňovaní práva na voľný pohyb. V rámci zmluvy by sa mali odstraňovať prekážky, ktoré obmedzujú uvedené právo v každodennom živote.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- monitorovala vykonávanie a uplatňovanie týchto pravidiel s cieľom zabezpečiť právo na voľný pohyb.

Získanie práva na pobyt podľa práva Únie pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov je výhodou, ktorá patrí k uplatňovaniu práva na voľný pohyb. Jeho účelom však nie je obchádzať predpisy v oblasti prisťahovalectva. Voľný pohyb nezahŕňa len práva, ale i ukladá povinnosti tým, ktorí ho využívajú; malo by sa zabrániť zneužívaniu a podvodom. Členské štáty by mali ďalej zaručovať a chrániť právo voľného pohybu vzájomnou spoluprácou a spoluprácou s Komisiou s cieľom bojovať proti činnostiam trestnej povahy prostredníctvom účinných a primeraných opatrení s náležitým ohľadom na uplatniteľné právne predpisy.

Európska rada preto ďalej vyzýva Komisiu, aby:

- sledovala vykonávanie a uplatňovanie týchto pravidiel s cieľom vyhnúť sa zneužívaniu a podvodom,
- preskúmala najlepšie spôsoby výmeny informácií týkajúcich sa okrem iného povolení na pobyt a dokladov, ako aj to, ako pomôcť orgánom členských štátov pri účinnom boji proti zneužívaniu tohto základného práva.

So zreteľom na uvedený cieľ by členské štáty mali taktiež dôkladne monitorovať plné a správne vykonávanie existujúceho *acquis* a bojovať proti možnému zneužívaniu a podvodom v súvislosti s právom na voľný pohyb osôb a vymieňať si informácie a štatistické údaje o takomto zneužívaní a podvodoch. Ak sa zistia systematické tendencie zneužívania a podvodov v súvislosti s právom na voľný pohyb, mali by s nimi členské štáty oboznámiť Komisiu, ktorá Rade navrhne, akým spôsobom by sa mohli tieto tendencie čo najvhodnejšie riešiť.

2.3. Spoločný život v priestore, v ktorom sa rešpektuje rozmanitosť a chránia najzraniteľnejší

Keďže rozmanitosť je bohatstvom Únie, Únia a jej členské štáty musia zaistiť bezpečné prostredie, v ktorom sa rešpektujú rozdiely a chránia najzraniteľnejší. Dôsledne sa musia uplatňovať opatrenia na boj proti diskriminácii, rasizmu, antisemitizmu, xenofóbii a homofóbii.

2.3.1. Rasizmus a xenofóbia

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- počas trvania Štokholmského programu podala do 28. novembra 2013 správu o transpozícii rámcového rozhodnutia Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva a v prípade potreby vypracovala návrhy na jeho zmenu a doplnenie,

- na boj proti rasizmu a xenofóbii naplno využila existujúce nástroje, a to predovšetkým finančné programy.

Členské štáty by mali vykonať uvedené rámcové rozhodnutie čo najskôr a najneskôr do 28. novembra 2010.

2.3.2. Práva dieťaťa

Práva dieťaťa, a to zásada najlepšieho záujmu dieťaťa, ktorým je právo dieťaťa na život, prežitie a vývoj, nediskriminácia a rešpektovanie práva dieťaťa vyjadriť svoje názory a byť skutočne vypočuté vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú podľa veku a stupňa vývoja – tak, ako ich potvrdzuje Charta základných práv Európskej únie a Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa – sa týkajú všetkých politík Únie. Musia sa systematicky a strategicky zohľadňovať s cieľom zabezpečiť integrovaný prístup. Úvahy dôležité v tejto súvislosti sa odzrkadľujú v oznámení Komisie z roku 2006 K stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa. Mala by sa vypracovať ambiciózna stratégia Únie v oblasti práv dieťaťa.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- určila opatrenia, ktorým by Únia s cieľom chrániť a presadzovať práva dieťaťa mohla pridať hodnotu. Osobitná pozornosť by sa mala venovať deťom v obzvlášť zraniteľnej pozícii, najmä deťom, ktoré sú obeťmi sexuálneho vykorisťovania a zneužívania, ako aj deťom, ktoré sú obeťmi obchodovania s ľuďmi, a maloletým bez sprievodu v kontexte migračnej politiky Únie.

Pokiaľ ide o únosy detí zo strany rodičov, mala by sa okrem účinného vykonávania existujúcich právnych nástrojov v tejto oblasti preskúmať možnosť mediácie v rodinných veciach na medzinárodnej úrovni s prihliadnutím na osvedčené postupy v jednotlivých členských štátoch. Únia by mala naďalej presadzovaním spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi a interoperability systémov rozvíjať mechanizmy varovania v prípade únosov detí.

2.3.3. Zraniteľné skupiny

Všetky formy diskriminácie ostávajú neprijateľné. Únia a členské štáty sa musia spoločnými silami snažiť o úplnú integráciu zraniteľných skupín, a predovšetkým rómskej komunity, do spoločnosti, a to tým, že budú podporovať ich začlenenie do systému vzdelávania a na trh práce a prijímať opatrenia na ochranu týchto skupín proti násiliu. Členské štáty by na tento účel mali zabezpečiť, aby sa existujúce právne predpisy v záujme riešenia prípadnej diskriminácie vhodne uplatňovali. Únia ponúkne na tento účel členským štátom praktickú podporu a bude presadzovať najlepšie postupy. Osobitnú úlohu bude zohrávať občianska spoločnosť.

Väčšiu ochranu, a to i právnu ochranu, potrebujú zraniteľné skupiny v obzvlášť vypätých situáciách, napr. ženy, ktoré sa stali obeťmi násilia alebo mrzačenia pohlavných orgánov, alebo osoby, ktoré boli poškodené v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi ani v ňom nemajú pobyt. Primeraná finančná podpora sa bude poskytovať prostredníctvom dostupných finančných programov.

Potrebu ďalších návrhov v súvislosti so zraniteľnými dospelými by vo svetle skúseností z uplatňovania Haagskeho dohovoru o medzinárodnej ochrane dospelých z roku 2000 mali posúdiť členské štáty, ktoré sú jeho zmluvnými stranami alebo ktoré sa nimi stanú v budúcnosti. Členské štáty sa vyzývajú, aby čo najskôr pristúpili k touto dohovoru.

2.3.4. Obete trestnej činnosti vrátane terorizmu

Osobitnú podporu a právnu ochranu potrebujú najzraniteľnejšie osoby alebo osoby, ktoré sa nachádzajú v obzvlášť vypätej situácii, ako napríklad osoby vystavené opakovanému násiliu v blízkych vzťahoch, obeť rodovo motivovaného násilia alebo osoby, ktoré sa stali obeťmi iných typov trestnej činnosti v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi, ani v ňom nemajú pobyt. Osobitnú pozornosť, podporu a spoločenské pochopenie si zasluhujú aj obeť terorizmu. Je potrebný integrovaný a koordinovaný prístup k obeťm v súlade so závermi Rady o stratégii týkajúcej sa zabezpečenia práv a zlepšenia podpory osôb, ktoré sa stali obeťmi trestných činov.

Európska rada vyzýva Komisiu a členské štáty, aby:

- preskúmali, akým spôsobom sa dajú zlepšiť právne predpisy a praktické podporené opatrenia týkajúce sa ochrany obeť a ako sa dajú zlepšiť existujúce právne nástroje,
- poskytnú obeťm lepšiu podporu aj inak, napríklad prostredníctvom európskych sietí, ktoré poskytujú praktickú pomoc, a predložili na tento účel návrhy,
- preskúmali možnosť vytvorenia jedného komplexného právneho nástroja na ochranu obeť zlúčením smernice Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o odškodňovaní obeť trestných činov a rámcového rozhodnutia Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obeť v trestnom konaní, na základe zhodnotenia týchto dvoch nástrojov.

Zvýšené využívanie finančných programov by sa malo uskutočňovať v ich príslušnom právnom rámci.

2.4. Práva jednotlivcov v trestnom konaní

Ochrana práv podozrivých a obvinených osôb v trestnom konaní je jednou zo základných hodnôt Únie, ktorá je

zásadným aspektom zachovania vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi a dôvery verejnosti v Úniu. Európska rada preto víta, že Rada prijala plán na posilnenie procesných práv podozrivých alebo obvinených osôb v trestnom konaní, ktorá pri svojom úplnom uplatňovaní posilní uvedené práva jednotlivcov. Uvedený plán bude odteraz súčasťou Štokholmského programu.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- predložila návrhy plánované v cestovnej mape na jej urýchlené uplatňovanie za podmienok, ktoré sú v nej ustanovené,
- preskúmala ďalšie prvky týkajúce sa minimálnych procesných práv obvinených a podozrivých osôb a posúdila, či je v záujme lepšej spolupráce v tejto oblasti potrebné riešiť ďalšie otázky, ako napr. prezumpciu nevinu.

2.5. Ochrana práv občanov v informačnej spoločnosti

Pri posudzovaní súkromia jednotlivca v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti je hlavným právom právo na slobodu. Právo na súkromie a právo na ochranu osobných údajov občanov sa stanovujú v Charte základných práv. Únia preto musí reagovať na výzvu, ktorá vyplýva z narastajúcej výmeny osobných údajov a z potreby zabezpečiť ochranu súkromia. Únia musí zaistiť komplexnú stratégiu na ochranu údajov vo svojom rámci, ale aj vo vzťahu s inými krajinami. V tejto súvislosti by mala presadzovať uplatňovanie zásad uvedených v príslušných nástrojoch Únie o ochrane údajov a v Dohovore Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov z roku 1981, ako aj podporovať pristupovanie k uvedenému dohovoru. Zároveň musí predvídať a právne regulovať okolnosti, pri ktorých je zásah orgánov verejnej moci do takýchto práv oprávnený, a uplatňovať zásady ochrany údajov aj v súkromnej sfére.

Únia musí riešiť potrebu zvýšenej výmeny osobných údajov a zabezpečiť pritom úplné rešpektovanie ochrany súkromia. Európska rada je presvedčená, že technický pokrok nepredstavuje len nové výzvy týkajúce sa ochrany osobných údajov, ale ponúka aj nové možnosti na ich lepšiu ochranu.

Musia sa zabezpečiť základné zásady, akými sú účel obmedzenie účelu, proporionalita, legitímnosť spracovania, obmedzené trvanie uchovávaní, bezpečnosť a dôvernosť, ako aj dodržiavanie práv jednotlivca, kontrola zo strany vnútroštátnych nezávislých dozorných orgánov a prístup k účinným justičným opravným prostriedkom, a musí sa vytvoriť komplexný systém ochrany. Tieto otázky sa riešia aj v kontexte stratégie v oblasti riadenia informácií vnútornej bezpečnosti EÚ uvedenej v kapitole 4.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- zhodnotila fungovanie rôznych nástrojov o ochrane údajov a podľa potreby predložila ďalšie legislatívne a nelegislatívne iniciatívy zamerané na zachovanie účinného uplatňovania uvedených zásad,
- navrhla odporúčanie na rokovanie o dohode so Spojenými štátmi americkými o ochrane a podľa potreby výmene údajov na účely presadzovania práva, ktorá bude stavať na práci vykonanej kontaktnou skupinou na vysokej úrovni medzi EÚ a USA pre zdieľanie informácií a ochranu súkromných a osobných údajov,
- zvažila hlavné prvky dohôd o ochrane údajov s tretími krajinami na účely presadzovania práva, medzi ktoré by podľa potreby mohli patriť údaje v súkromnej držbe, na základe vysokej úrovne ochrany údajov,
- zlepšila dodržiavanie zásad ochrany údajov prostredníctvom vývoja vhodných nových technológií a zlepšením spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom, najmä v oblasti výskumu,
- preskúmala zavedenie systému európskej certifikácie pre technológie, produkty a služby „nenarúšajúce súkromie“,
- viedla informačné kampane najmä na zvýšenie povedomia verejnosti.

Z celkového hľadiska musí byť Únia hnacou silou vo vývoji a presadzovaní medzinárodných noriem v oblasti ochrany osobných údajov a Dohovoru Rady Európy z roku 1981 o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov a pri uzatváraní primeraných bilaterálnych alebo multilaterálnych medzinárodných nástrojov.

2.6. Účasť na demokratickom živote Únie

Európska rada pripomína, že k účasti občanov na demokratickom živote v Európe prispievajú transparentnosť rozhodovania, prístup k dokumentom a dobrá správa vecí verejných. Navyše, tzv. iniciatíva občanov Únie zavedená článkom 11 ZEÚ vytvorí nový mechanizmus občianskej angažovanosti. Tento mechanizmus by sa mal urýchlene realizovať.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- vzhľadom na nové možnosti, ktoré poskytuje Lisabonská zmluva, preskúmala, ako čo najlepšie zabezpečiť transparentnosť rozhodovania, prístup k dokumentom a riadny výkon spravodlivosti a vypracovala na tento účel príslušné návrhy.

So zreteľom na voľby do Európskeho parlamentu v roku 2014 je vhodné zamyslieť sa nad tým, ako podnietiť občanov, aby sa

volieb zúčastnili. Účasť voličov klesla od roku 1979 o 20 %, zároveň však značne vzrástli právomoci Európskeho parlamentu ako spoluzákonomodarného orgánu. Mali by sa posúdiť opatrenia, akými je napríklad ľahšia registrácia do zoznamu voličov.

Európska rada okrem toho vyzýva Komisiu, aby do decembra 2012:

- podala Európskej rade správu o národných postupoch a tradíciách v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu a na jej základe navrhla, ako dosiahnuť, aby sa voľby do Európskeho parlamentu konali všade v ten istý deň. Na základe uvedenej správy zväzi Európska rada, ako ďalej v tejto otázke postupovať.

2.7. Nárok na ochranu v nečlenských štátoch

Občan Únie, ktorý cestuje do tretej krajiny, alebo ktorý v takejto krajine žije, pričom jeho vlastný členský štát v nej nemá zastúpenie, má nárok na ochranu zo strany diplomatických a konzulárnych orgánov ktoréhokoľvek členského štátu, a to za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci daného členského štátu. O tomto práve zakotvenom v zmluvách nie je verejnosť dostatočne informovaná, preto je potrebné, aby sa v záujme zabezpečenia jeho plného uplatňovania vyvinulo väčšie úsilie. V tejto súvislosti by sa mohli uskutočniť ciele komunikácie kampane.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- zvažila prijatie vhodných opatrení, pomocou ktorých sa vytvorí spolupráca a koordinácia potrebná na uľahčenie konzulárnej ochrany v súlade s článkom 23 ZFEÚ.

3. ULAHČENIE ŽIVOTA OBČANOV: EURÓPA PRÁVA A SPRAVODLIVOSTI

Európska rada na svojom zasadnutí v Tampere v roku 1999 vyhlásila, že vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí a rozsudkov a potrebná aproximácia právnych predpisov uľahčia spoluprácu medzi orgánmi a súdnu ochranu práv jednotlivcov a že zásada vzájomného uznávania by mala byť základným kameňom justičnej spolupráce v občianskych aj trestných veciach. Táto zásada je už v súčasnosti vyjadrená v zmluve.

V Haagskom programe, ktorý bol prijatý v roku 2004, Európska rada poznamenala, že na to, aby sa zásada vzájomného uznávania mohla stať účinnou, sa musí posilniť vzájomná dôvera prostredníctvom postupného rozvíjania európskej justičnej kultúry založenej na rôznosti právnych systémov a jednote prostredníctvom európskeho práva. Justičné systémy členských štátov by mali byť schopné jednotne a účinne spolupracovať v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi tradíciami.

Únia by mala pokračovať v posilňovaní vzájomnej dôvery v právne systémy členských štátov ustanovením minimálnych práv potrebných na rozvoj zásady vzájomného uznávania a minimálnych noriem týkajúcich sa vymedzenia trestných činov a trestov podľa zmluvy. Európsky justičný priestor musí taktiež občanom umožňovať uplatňovať ich práva kdekoľvek v Únii, a to prostredníctvom podstatného zvýšenia celkového povedomia o právach a tým, že sa im uľahčí prístup k spravodlivosti.

V tejto súvislosti Európska rada zdôrazňuje horizontálny význam elektronickej justície, ktorá sa nezameriava len na špecifické oblasti práva. Mala by sa začleniť do všetkých oblastí občianskeho, trestného a správneho práva, aby sa zabezpečil lepší prístup k spravodlivosti a posilnila spolupráca medzi správnymi a justičnými orgánmi.

3.1. Napredovanie pri uplatňovaní zásady vzájomného uznávania

Európska rada berie s uspokojením na vedomie, že pri plnení dvoch programov o vzájomnom uznávaní, ktoré Rada prijala v roku 2000, sa dosiahol značný pokrok, a zdôrazňuje, že členské štáty by mali prijať všetky potrebné opatrenia, aby na vnútroštátnej úrovni transponovali pravidlá, ktoré sa dohodnú na európskej úrovni. V tejto súvislosti Európska rada zdôrazňuje potrebu zhodnotiť vykonávanie uvedených opatrení a pokračovať v práci na vzájomnom uznávaní.

3.1.1. Trestné právo

V boji proti cezhraničnej trestnej činnosti by sa malo vyvinúť väčšie úsilie na zefektívnenie justičnej spolupráce. Prijaté nástroje sa musia viac zamerať na používateľov a sústrediť na problémy, ktoré sa pri cezhraničnej spolupráci sústavne vyskytujú, ako napríklad otázky týkajúce sa lehôt a jazykových podmienok alebo zásady proporcionality. Na zlepšenie spolupráce založenej na vzájomnom uznávaní by sa mali vyriešiť aj niektoré principiálne otázky. Môže napríklad vzniknúť potreba horizontálneho riešenia určitých opakujúcich sa problémov počas rokovania o nástrojoch. Aproximácia hmotného a procesného práva v oblastiach, ktoré si to vyžadujú, by mala uľahčiť vzájomné uznávanie.

Vzájomné uznávanie by sa mohlo rozšíriť na všetky typy rozsudkov a rozhodnutí justičnej povahy, ktoré môžu mať v závislosti o právneho systému trestný alebo správny charakter.

Ohrozeným obetiam trestných činov alebo svedkom sa môžu poskytnúť osobitné ochranné opatrenia, ktoré by mali byť účinné v rámci Únie.

Európska rada sa domnieva, že by sa malo pokračovať v tvorbe komplexného systému na získavanie dôkazov v prípadoch

s cezhraničným rozmerom na základe zásady vzájomného uznávania. Existujúce nástroje v tejto oblasti predstavujú neucelený režim. Preto je potrebný nový prístup založený na zásade vzájomného uznávania, ale taktiež zohľadňujúci pružnosť tradičného systému vzájomnej právnej pomoci. Tento nový model by mohol mať širší rozsah pôsobnosti a mal by zahŕňať čo najviac typov dôkazov a zároveň zohľadňovať dotknuté opatrenia.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- po posúdení vplyvu navrhla komplexný systém, ktorým by sa nahradili všetky súčasné nástroje v tejto oblasti vrátane rámcového rozhodnutia Rady 2008/978/SVV z 18. decembra 2008 o európskom príkaze na zabezpečenie dôkazov na účely získavania predmetov, dokumentov a údajov na použitie v konaniach v trestných veciach a ktorý by sa podľa možnosti vzťahoval na všetky druhy dôkazov a lehoty výkonu a čo najviac obmedzil dôvody odmietnutia,
- preskúmala, či existujú iné spôsoby, ako uľahčiť prípustnosť dôkazov v tejto oblasti,
- preskúmala, či by niektoré vyšetrovacie opatrenia mohli vykonávať orgány presadzovania práva alebo justičné orgány dožadujúceho/vydávajúceho členského štátu v spolupráci a po dohode s orgánmi vykonávajúcего štátu v súlade s článkom 89 ZFEÚ, a ak je to vhodné, aby predložila potrebné návrhy,
- preskúmala, či a ako by mohli orgány jedného členského štátu urýchlene získať informácie od súkromných alebo verejných subjektov iného členského štátu bez použitia donucovacích opatrení alebo prostredníctvom zapojenia justičných orgánov tohto iného členského štátu,
- preskúmala výsledky hodnotenia európskeho zatykača a prípadne predložila návrhy na zvýšenie efektívnosti a právnej ochrany jednotlivcov pri odovzdávaní prostredníctvom postupného prístupu k iným nástrojom o vzájomnom uznávaní,
- pripravila komplexnú štúdiu o existujúcich právnych a administratívnych prekážkach cezhraničného výkonu sankcií a správnych rozhodnutí v prípade dopravných priestupkov a v prípade potreby predložila ďalšie legislatívne a nelegislatívne iniciatívy na zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky v Únii.

Únia by sa mala zamerať na systematickú výmenu informácií a – ako dlhodobý cieľ – na vzájomné uznávanie rozsudkov ukladajúcich určité druhy zákazu činnosti.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- preskúmala používanie zákazu činnosti v členských štátoch a navrhla Rade program opatrení vrátane výmeny informácií o určitých druhoch zákazu činnosti, ktorým sa dlhodobým postupným prístupom uprednostnia prípady, v ktorých môže mať zákaz činnosti najväčší vplyv na osobnú bezpečnosť a podnikateľskú činnosť.

Európska rada zdôrazňuje, že v oblasti justičnej spolupráce je potrebné, aby členské štáty a Eurojust riadne vykonávali rozhodnutie Rady 2009/426/SVV zo 16. decembra 2008 o posilnení Eurojustu, ktoré spolu s Lisabonskou zmluvou umožňuje ďalší vývoj Eurojustu v nasledujúcich rokoch, a to aj vo vzťahu k začatiu vyšetrovaní a riešeniu sporov o právomoc. Na základe hodnotenia vykonávania tohto nástroja by sa mohli v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy zväziť nové možnosti vrátane priznania ďalších právomocí národným členom Eurojustu, posilnenia právomocí kolégia Eurojustu alebo vytvorenia funkcie európskeho prokurátora.

3.1.2. Občianske právo

Pokiaľ ide o občianske veci, Európska rada sa domnieva, že počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje Štokholmský program, by sa malo pokračovať v procese zrušenia všetkých medzistupňov (doložka vykonateľnosti). Zrušenie doložky vykonateľnosti bude zároveň sprevádzať aj súbor záruk, ktoré môžu byť vo forme opatrení vzťahujúcich sa na procesné právo, ako aj kolízne normy.

Okrem toho by sa mohlo vzájomné uznávanie rozšíriť aj na oblasti, ktoré ešte nie sú pokryté, no sú pritom pre každodenný život kľúčové, ako napríklad dedenie zo zákona alebo závetu, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku a majetkové dôsledky rozvodu alebo rozluky, pričom by sa mali zohľadniť právne systémy členských štátov vrátane verejného poriadku a ich vnútroštátne tradície v tejto oblasti.

Európska rada sa domnieva, že v oblastiach, v ktorých je to potrebné, napríklad pri rozluke a rozvode, by mal na úrovni Únie pokračovať aj proces harmonizácie kolíznych noriem. Mohol by sa vzťahovať aj na oblasť práva obchodných spoločností, poisťných zmlúv a zabezpečenia pohľadávok.

Európska rada taktiež zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa začali práce na konsolidácii nástrojov, ktoré sa doteraz prijali v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach. V prvom rade by sa prostredníctvom zefektívnenia existujúcich nástrojov mala zvýšiť

konzistentnosť právnych predpisov Únie. Cieľom by malo byť zabezpečenie súdržnosti týchto nástrojov a ich ústretovosti voči používateľom, čím by sa zabezpečilo ich efektívnejšie a jednotnejšie uplatňovanie.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- posúdila, aké záruky sú potrebné pri zrušení doložky vykonateľnosti a ako by sa mohli zefektívniť,
- posúdila, či sú konsolidácia a zjednodušenie odôvodnené na zlepšenie konzistentnosti existujúcich právnych predpisov Únie,
- nadviazala na nedávnu štúdiu o problémoch, s ktorými sa možno stretnúť v súvislosti s dokumentmi o osobnom stave a prístupom k registrom takýchto dokumentov.

So zreteľom na výsledky tohto prieskumu by Komisia mohla predložiť primerané návrhy, pričom by zohľadnila rôzne právne systémy a právne tradície v členských štátoch. V krátkodobom horizonte by sa mohlo naplánovať vytvorenie systému, ktorý by občanom umožnil ľahšie získať listiny o ich osobnom stave. Z dlhodobého hľadiska by sa mohlo zväziť, či by bolo vhodné vzájomne uznávať účinky listín o osobnom stave, a to aspoň v niektorých oblastiach. V tejto konkrétnej oblasti by sa mala zohľadniť práca, ktorú vykonala Medzinárodná komisia pre osobný stav.

3.2. Posilnenie vzájomnej dôvery

Jedným z dôsledkov vzájomného uznávania je skutočnosť, že rozhodnutia vydané na vnútroštátnej úrovni majú dosah v iných členských štátoch, najmä v ich justičných systémoch. Aby sa mohli výhody tohto vývoja využívať v plnom rozsahu, je potrebné prijať opatrenia na posilnenie vzájomnej dôvery.

Únia by mala podporovať úsilie členských štátov zamerané na zlepšovanie efektívnosti ich justičných systémov prostredníctvom podnecovania výmeny najlepších postupov a rozvoja inovačných projektov v oblasti modernizácie justície.

3.2.1. Odborná príprava

Pre posilnenie vzájomnej dôvery je kľúčová odborná príprava sudcov (a to aj správnych súdov), prokurátorov a iných justičných pracovníkov (pozri tiež kapitolu 1.2.6). Únia by mala naďalej podporovať a posilňovať opatrenia na zintenzívnenie odbornej prípravy v súlade s článkami 81 a 82 ZFEÚ.

3.2.2. Rozvoj sietí

Európska rada sa domnieva, že kontakty medzi vyššími úradníkmi členských štátov v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí sú cenné a Únia by ich mala čo najviac podporovať. V závislosti od vnútroštátnych štruktúr by nimi mohli byť vyšší policajní dôstojníci a prokurátori, vedúci inštitúcií odbornej prípravy, vedúci správy väzenských zariadení, generálni riaditelia colnej správy. Ak je to vhodné, tieto siete by mali byť informované o práci stáleho výboru pre vnútornú bezpečnosť (COSI) alebo mať možnosť zúčastňovať sa na vývoji hodnotenia hrozieb organizovanej trestnej činnosti a iných strategických nástrojov Únie. Takéto siete by sa mali stretávať predovšetkým v rámci existujúcich štruktúr ako Europol, Eurojust a Frontex alebo na základe pozvania predsedníctva ako hostiteľskej krajiny. Únia by mala naďalej podporovať aj iné siete profesionálov, ktoré existujú v tejto oblasti. Patria medzi ne Európska sieť súdnych rád a Sieť predsedov najvyšších súdov Európskej únie.

3.2.3. Hodnotenie

Rozvoj vzájomného uznávania v oblasti justície musí, rovnako ako iných oblastiach, sprevádzať skvalitnenie predbežného aj následného hodnotenia (pozri tiež kapitolu 1.2.5).

3.2.4. Skvalitňovanie nástrojov

Európska rada vyzýva na zlepšenie operačných spôsobilostí sudcov, prokurátorov a všetkých ostatných činiteľov v oblasti justície, ako aj nástrojov, ktoré sú pre nich určené. Na tento účel Európska rada žiada Eurojust a európske justičné siete pre občianske a trestné právo o aktívnejšiu účasť na zlepšení spolupráce a zefektívnení uplatňovania práva Únie zo strany všetkých ľudí z praxe. Naďalej by sa mali vylepšovať elektronické nástroje, ktoré sa doteraz vyvinuli, a na toto úsilie by sa mali poskytnúť potrebné zdroje.

3.2.5. Vykonávanie

Jednou z priorít Únie by malo byť vykonávanie rozhodnutí, ktoré sa už prijali. Toto sa môže dosiahnuť niekoľkými spôsobmi: intenzívnejším zapojením do vykonávania právnych predpisov Únie, lepším využívaním finančných nástrojov, zintenzívnením odbornej prípravy sudcov a iných profesionálov a skvalitnením mechanizmov hodnotenia a praktických opatrení.

Bez toho, aby bola dotknutá úloha Komisie a Súdneho dvora Európskej únie, je vykonávanie najmä záležitosťou členských štátov, ale keďže nástroje vzájomného uznávania sú spoločnými nástrojmi, Únia by sa mala na ich vykonávaní viac zúčastňovať, a to umožnením výmeny skúseností a najlepších postupov.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- spolu s odborníkmi na občianske a trestné právo a členskými štátmi zabezpečila výmenu informácií o používaní nástrojov vzájomného uznávania prostredníctvom vypracovania príručiek alebo národných informačných brožúrok, ako sa to urobilo v prípade európskeho zatykača. Cieľom by malo byť, aby na konci päťročného obdobia existovala príručka alebo národná informačná brožúrka ku každému nástroju, ktorý sa dovtedy prijal.

Európska rada taktiež zastáva názor, že by sa mali v plnej miere využívať všetky moderné prostriedky elektronickej komunikácie a že justičným orgánom by sa mali čo najskôr poskytnúť prostriedky na bezpečnú elektronickú komunikáciu umožňujúce bezpečnú korešpondenciu. Únia by tiež mala klásť dôraz na používanie videokonferencií a pomoc pri vývoji prekladateľských nástrojov, aby boli čo najpresnejšie. Tieto činnosti by malo sprevádzať vykonávanie akčného plánu týkajúceho sa elektronickej justície a mali by byť jeho súčasťou. Okrem toho by sa mali prijať opatrenia na posilnenie spolupráce medzi príslušnými orgánmi, aby sa v súvislosti s doručovaním písomností zistili adresy, na ktorých majú dotknuté osoby obvyklé bydlisko, pričom by sa mali plne zohľadniť normy na ochranu údajov.

3.2.6. Pozbavenie osobnej slobody

Európska rada sa domnieva, že by sa malo vynaložiť čo najväčšie úsilie na posilnenie vzájomnej dôvery a zefektívnenie zásady vzájomného uznávania v oblasti pozbavenia osobnej slobody. Malo by sa pokračovať v úsilí o podporu výmeny najlepších postupov a vykonávanie Európskych väzenských pravidiel schválených Radou Európy. Mali by sa tiež riešiť také otázky, ako sú alternatívy trestu odňatia slobody, pilotné projekty týkajúce sa pozbavenia osobnej slobody a najlepšie postupy pri správe väzenských zariadení. Komisia sa vyzýva, aby zvažila túto otázku v rámci možností, ktoré ponúka Lisabonská zmluva.

3.3. Vytvorenie jadra spoločných minimálnych predpisov

Do tej miery, do ktorej je to potrebné na umožnenie vzájomného uznávania rozsudkov a súdnych rozhodnutí a policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach, môže Únia prijať spoločné minimálne predpisy. Európska rada sa domnieva, že na podporu spoločného chápania otázok zo strany sudcov a prokurátorov, a tým aj na umožnenie riadneho uplatňovania zásady vzájomného uznávania, je potrebná určitá úroveň aproximácie právnych predpisov a zároveň zohľadnenie rozdielov medzi právnymi systémami a právnymi tradíciami členských štátov.

3.3.1. Trestné právo

V súvislosti s trestnou činnosťou v oblastiach mimoriadne závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom vyplývajúcim z povahy alebo dôsledkov týchto trestných činov alebo z osobitnej potreby bojovať proti nim na spoločnom základe by sa mali ustanoviť spoločné vymedzenia trestných činov a spoločná minimálna výška najvyšších trestných sadzieb. Ide o závažné trestné činy uvedené v článku 83 ods. 1 ZFEÚ. Bolo by vhodné prioritne sa zamerať na terorizmus, obchodovanie s ľuďmi, nedovolené obchodovanie s drogami, sexuálne zneužívanie žien a detí, detskú pornografiu a počítačovú kriminalitu.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- preskúmala, či je úroveň aproximácie vzhľadom na prijaté rámcové rozhodnutia postačujúca, podala správu o potrebe ustanoviť spoločné definície a sankcie a zvažila predloženie nových legislatívnych návrhov v oblastiach, v ktorých je potrebná ďalšia aproximácia.

Mal by sa podrobnejšie preskúmať vzťah medzi aproximáciou trestných činov alebo ich vymedzenia a pravidlom obojstrannej trestnosti v rámci vzájomného uznávania. Komisia sa vyzýva, aby Rade predložila správu o tejto otázke. Jednou z otázok by mohla byť potreba a uskutočniteľnosť aproximácie alebo vymedzenia trestných činov, na ktoré sa nevzťahuje obojstranná trestnosť.

Ustanovenia trestného práva by sa mali prijímať vtedy, keď sa považujú za nevyhnutné na ochranu záujmov, a v zásade iba ako posledná možnosť.

Minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a testov sa môžu ustanoviť aj vtedy, keď sa preukáže, že aproximácia trestných zákonov a iných právnych predpisov členských štátov je nevyhnutná na zabezpečenie účinného vykonávania politiky Únie, ktorá bola predmetom harmonizačných opatrení.

Európska rada zdôrazňuje dôležitosť jednotnosti trestnoprávných ustanovení v rôznych nástrojoch Únie a vyzýva Radu, aby:

- pracovala na vzorových štandardných ustanoveniach v oblasti trestného práva a Radu a Komisiu, aby spoločne s Európskym parlamentom ďalej uvažovali o tom, akým spôsobom zlepšiť jednotnosť ustanovení v oblasti trestného práva v rozličných nástrojoch Únie,

a Komisiu, aby:

- preskúmala možnosti využitia existujúcich programov na financovanie pilotných systémov v členských štátoch zameraných na testovanie alternatív k trestu odňatia slobody.

3.3.2. Občianske právo

Zrušenie doložky vykonateľnosti bude najmä v prípade kontumачných rozsudkov sprevádzať súbor záruk, ktoré môžu byť vo forme opatrení vzťahujúcich sa na procesné právo, ako aj vo forme kolíznych noriem (napríklad právo byť vypočutý, doručovanie písomností, lehoty na vyjadrenie, atď.). Hlavným cieľom politiky v oblasti občianskeho práva procesného je, aby hranice medzi členskými štátmi už nepredstavovali prekážku pre riešenie občianskoprávných sporov alebo začatie súdneho konania ani pri výkone rozhodnutí v občianskych veciach. Zásadnými krokmi na dosiahnutie tohto cieľa boli závery zo zasadnutia Európskej rady v Tampere a Haagsky program: o posilňovaní slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii. Európska rada však pripomína, že je stále potrebné zvyšovať účinnosť nástrojov Únie v tejto oblasti.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- ako prvý krok predložila správu o cezhraničnom fungovaní súčasného režimu Únie týkajúceho občianskeho práva procesného a na jej základe návrh zameraný na zlepšenie konzistentnosti existujúcich právnych predpisov Únie,
- posúdila, a to aj počas nadchádzajúcich preskúmaní existujúcich nariadení, či je potrebné stanoviť spoločné minimálne normy alebo štandardné pravidlá občianskeho konania na cezhraničný výkon rozsudkov a rozhodnutí, napríklad pokiaľ ide o doručovanie písomností, vykonávanie dôkazov, konania o opravných prostriedkoch a výkon rozhodnutí, a minimálne normy, pokiaľ ide o uznávanie rozhodnutí o rodičovských právach a povinnostiach, a ak je to vhodné, predložila návrhy v týchto otázkach,
- pokračovala v práci na spoločných kolíznych normách v oblastiach, v ktorých sú potrebné.

3.4. Výhody európskeho justičného priestoru pre občanov

3.4.1. Ľahší prístup k spravodlivosti

Prístup k spravodlivosti v európskom justičnom priestore sa musí uľahčiť, a to najmä pri cezhraničných konaniach. Zároveň sa musí pokračovať v úsilí o zlepšenie alternatívnych spôsobov urovnávania sporov, najmä v oblasti spotrebiteľského práva. Tiež je potrebné podniknúť kroky na pomoc občanom pri prekonávaní jazykových bariér, ktoré im sťažujú prístup k spravodlivosti.

Európska rada zastáva názor, že elektronická justícia je vynikajúcou príležitosťou na poskytnutie ľahšieho prístupu k spravodlivosti. V niekoľkoročnom akčnom pláne týkajúcom sa európskej elektronickej justície, ktorý bol prijatý Radou koncom novembra 2008, sa ustanovuje rámec rozvoja činností európskej elektronickej justície do konca roku 2013. Európsky portál elektronickej justície bude prostriedkom, ktorý umožní lepšie informovanie občanov o ich právach, pričom im sprístupní aj súbor informácií a služieb týkajúcich sa rôznych justičných systémov. Zlepšiť by sa malo využívanie videokonferencií, a to napríklad s cieľom ušetriť obete od zbytočného cestovania a od stresu, ktorý predstavuje účasť na súdnom konaní. V súlade s pravidlami o ochrane údajov budú niektoré vnútroštátne registre postupne prepájané (napríklad konkurzné registre, registre tlmočníkov, prekladateľov a závetov). Do portálu sa môžu čiastočne integrovať aj niektoré existujúce databázy (napríklad Európsky obchodný register a Európsky pozemkový informačný servis). Niektoré európske konania a vnútroštátne konania s cezhraničným rozmerom (napríklad konanie o európskom platobnom rozkaze, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu a mediácia) by sa mohli v strednodobom horizonte viesť online. Okrem toho by sa malo v rámci projektu elektronickej justície podporovať používanie elektronického podpisu.

Európska rada vyzýva Radu, Komisiu a členské štáty, aby:

- vytvorili účinné podmienky na to, aby sa zúčastneným stranám v kontexte súdneho konania umožnilo komunikovať so súdmi elektronicke. Na tento účel by sa mali pri určitých európskych konaniach, ako napríklad európskom konaní o platobnom rozkaze a európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, prostredníctvom portálu elektronickej justície sprístupniť dynamické formuláre. Počas uvedenej etapy by sa mala zásadne zlepšiť elektronická komunikácia medzi justičnými orgánmi v oblasti uplatňovania elektronickej justície.

Európska rada ďalej vyzýva inštitúcie Únie a členské štáty, aby:

- sa snažili o úplné vykonávanie akčného plánu týkajúceho sa elektronickej justície. V tomto kontexte sa Komisia vyzýva, aby v rámci finančného výhľadu predložila návrhy na primerané financovanie projektov elektronickej justície, a najmä rozsiahlych horizontálnych projektov v oblasti informačných technológií.

Prekážku alebo nadmernú záťaž predstavujú aj niektoré formality týkajúce sa legalizácie listín. Vzhľadom na možnosti, ktoré poskytuje využívanie nových technológií vrátane digitálneho podpisu, by Únia mala zvážiť zrušenie všetkých formalít týka-

júcich sa legalizácie listín medzi členskými štátmi. V náležitých prípadoch by sa mala z dlhodobého hľadiska zvážiť možnosť vytvorenia autentických európskych listín.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- preskúmala možnosť odstránenia formalít týkajúcich sa legalizácie listín medzi členskými štátmi a na tento účel predložila návrh.

3.4.2. Podpora hospodárskej činnosti

Európsky justičný priestor by mal slúžiť na podporu hospodárskej činnosti v rámci jednotného trhu.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- posúdila potrebu a uskutočniteľnosť ustanovenia určitých dočasných opatrení vrátane ochranných opatrení na úrovni Únie s cieľom zabrániť napríklad zmiznutiu majetku pred vymáhaním pohľadávky,
- predložila náležité návrhy na zvýšenie efektívnosti výkonu rozsudkov v Únii týkajúcich sa bankových účtov a majetku dlžníkov na základe zelených kníh z rokov 2006 a 2008.

Pri príprave takýchto opatrení by sa mal zohľadniť ich dosah na právo na súkromie a právo na ochranu osobných údajov občanov.

Európska rada potvrdzuje, že spoločným referenčným rámcom európskeho zmluvného práva by mal byť nezáväzný súbor základných zásad, definícií a vzorových pravidiel, ktoré by mali využívať zákonodarcovia na úrovni Únie na zabezpečenie väčšej súdržnosti a kvality v zákonodarnom procese. Komisia sa vyzýva, aby predložila návrh spoločného referenčného rámca.

Súčasná finančná kríza zdôraznila potrebu regulovať finančné trhy a predchádzať zneužívaniu. Je tiež potrebné preskúmať ďalšie opatrenia týkajúce sa obchodného práva a vytvoriť jednoznačné regulačné prostredie umožňujúce malým a stredným podnikom najmä plne využiť výhody vnútorného trhu, aby mohli rásť a pôsobiť cezhranične rovnako ako v rámci vnútroštátneho trhu. Je potrebné preskúmať, či by sa mali vypracovať spoločné normy na určenie rozhodného práva vo veciach práva obchodných spoločností, normy o platobnej neschopnosti bánk a prevode pohľadávok. Tiež je potrebné podrobnejšie preskúmať otázku zmluvného práva.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- zvážila, či je potrebné prijať opatrenia v týchto oblastiach a, ak je to vhodné, aby na tento účel predložila návrhy.

3.5. Posilnenie medzinárodnej prítomnosti Únie v právnej oblasti

3.5.1. Občianske právo

Európska rada sa domnieva, že jasné vymedzenie vonkajších záujmov a priorít Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach je veľmi dôležité z hľadiska interakcie s tretími krajinami v bezpečnom právnom prostredí.

Luganský dohovor z roku 1988 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je otvorený pre pristúpenie iných štátov a Únia v spolupráci s ostatnými zmluvnými stranami by mala posúdiť, ktoré tretie krajiny by sa mali nabádať, aby k nemu pristúpili.

Únia by mala využiť svoje členstvo v Haagskej konferencii medzinárodného práva súkromného na aktívne presadzovanie čo najrozsiahlejšieho pristupovania k najdôležitejším dohovorom a na čo najrozsiahlejšiu ponuku pomoci iným štátom s cieľom riadne uplatňovať uvedené nástroje. Európska rada vyzýva Radu, Komisiu a členské štáty, aby nabádali všetky partnerské krajiny na pristúpenie k tým dohovorom, na ktorých má Únia osobitný záujem.

V prípadoch, keď neexistuje právny rámec pre vzťahy medzi Úniou a partnerskými krajinami a ak nie je z pohľadu Únie možné začať novú mnohostrannú spoluprácu, mala by sa od prípadu k prípadu preskúmať možnosť uzatvorenia dvojstranných dohôd.

Európska rada vyzýva Radu a Komisiu, aby:

- vymedzili stratégiu v oblasti občianskeho práva na nadchádzajúce roky, ktorá bude v súlade s celkovou vonkajšou činnosťou Únie.

3.5.2. Trestné právo

Pokiaľ ide o trestnoprávnu oblasť, bude potrebné určiť priority na rokovania o dohodách o vzájomnej pomoci a vydávaní. Únia by mala aktívne presadzovať čo najrozsiahlejšie pristupovanie partnerských krajín k najdôležitejším uplatňovaným dohovorom a poskytovať čo najviac pomoci iným štátom s cieľom riadne uplatňovať uvedené nástroje. Inštitúcie Únie by mali v čo najväčšej miere zabezpečiť súlad medzi právom Únie a medzinárodným právnym poriadkom. V oblastiach, kde je to možné, by sa mala zväziť synergia s Radou Európy.

Európska rada vyzýva Komisiu, Radu a Európsky parlament, aby vo vhodných prípadoch:

- vytvorili politiku zameranú na vypracovanie dohôd o medzinárodnej justičnej spolupráci s tretími krajinami, ktoré sú predmetom záujmu, alebo v rámci medzinárodných organizácií. Pri rozhodovaní o prioritných krajinách by sa

mali zohľadniť najmä tieto kritériá: strategický vzťah, existujúce dvojstranné dohody, dodržiavanie zásad ľudských práv zo strany danej krajiny, jej spolupráca s Úniou ako celkom a jej členskými štátmi a priority v oblasti presadzovania práva a justičnej spolupráce,

- podporovali výmenu najlepších postupov a zhromažďovanie skúseností s nečlenskými štátmi, najmä vo vzťahu ku pristupujúcim krajinám, v plnej miere využívali nástroje, ktoré má Únia k dispozícii na presadzovanie reformy justície a posilňovanie právneho štátu, ako napríklad twinningové systémy a partnerské preskúmania, a to aj v spolupráci s Radou Európy,
- poskytovali systematickú podporu justičných systémov v partnerských krajinách s cieľom podporovať právny štát na celom svete,
- pokračovali v podpore zásady komplementárnosti podľa Rímskeho štatútu a dodržiavania záväzkov vyplývajúcich z Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu (ICC).

Európska rada okrem toho vyzýva Komisiu, aby:

- v roku 2010 na základe uvedených zásad predložila Rade zoznam krajín, ktoré požiadali o uzavretie dohôd o vzájomnej právnej pomoci a extradícii s Úniou, ako aj posúdenie primeranosti a naliehavosti uzavretia takýchto dohôd s týmito alebo inými krajinami.

4. EURÓPA, KTORÁ CHRÁNÍ

4.1. Stratégia vnútornej bezpečnosti

Európska rada je presvedčená, že skvalitnenie činnosti na európskej úrovni spojené s lepšou koordináciou s činnosťami na regionálnej a vnútroštátnej úrovni je kľúčové pre ochranu proti nadnárodným hrozbám. Terorizmus a organizovaná trestná činnosť, obchodovanie s drogami, korupcia, obchodovanie s ľuďmi, pašovanie ľudí, obchodovanie so zbraňami a iná trestná činnosť predstavuje aj naďalej výzvu pre vnútornú bezpečnosť Únie. Naliehavou výzvou sa stáva rozšírenie cezhraničnej trestnej činnosti, čo si vyžaduje jasnú a komplexnú reakciu. Činnosť Únie podporí prácu príslušných orgánov členských štátov a zlepší jej výsledky.

Európska rada vyzýva Radu a Komisiu, aby:

- vymedzili komplexnú stratégiu vnútornej bezpečnosti Únie založenú najmä na týchto zásadách:
  - jednoznačné rozdelenie úloh medzi Úniou a členské štáty zohľadňujúce spoločnú víziu súčasných výziev,
  - dodržiavanie základných práv, medzinárodnej ochrany a právneho štátu,

- solidarita medzi členskými štátmi,
- zohľadnenie proaktívneho prístupu založeného na spravodajských informáciách,
- potreba horizontálneho a prierezového prístupu, aby bolo možné zaoberať sa komplexnými krízami a prírodnými katastrofami alebo katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou,
- úzka spolupráca medzi agentúrami Únie vrátane zlepšenia ich vzájomnej výmeny informácií,
- zameranie na vykonávanie a zefektívnenie, ako aj zlepšenie preventívnej činnosti,
- využívanie regionálnych iniciatív a regionálnej spolupráce,
- cieľ zvýšiť povedomie občanov o význame činnosti Únie zameranej na ich ochranu.

Vypracovanie, monitorovanie a vykonávanie stratégie vnútornej bezpečnosti by sa malo stať jednou z prioritných úloh COSI zriadeného podľa článku 71 ZFEÚ. Na účely zabezpečenia účinného presadzovania stratégie vnútornej bezpečnosti sa bude zaoberať aj bezpečnostnými aspektmi integrovaného riadenia hraníc, a ak je to vhodné, justičnou spolupracou v trestných veciach týkajúcou sa operačnej spolupráce v oblasti vnútornej bezpečnosti.

Stratégia vnútornej bezpečnosti by mala zohľadniť aj stratégiu vonkajšej bezpečnosti vypracovanú Úniou, ako aj iné politiky Únie, napríklad politiky týkajúce sa vnútorného trhu. Tiež by sa mal zohľadniť jej potenciálny vplyv na vzťahy so susedmi Únie, a najmä s kandidátskymi krajinami a krajinami, ktoré sú potenciálnymi kandidátmi, pretože vnútorná bezpečnosť je prepojená s vonkajším rozmerom hrozieb. V globálnom svete trestná činnosť nepozná hranice. Postupne ako politiky vykonávané v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti dozrievajú, mali by sa navzájom podporovať a jednotne sa rozvíjať. V nadchádzajúcich rokoch by sa mali plynulo začleniť medzi ostatné politiky Únie.

Európska rada žiada Komisiu, aby:

- zvážila možnosť zriadenia fondu vnútornej bezpečnosti na podporu vykonávania stratégie vnútornej bezpečnosti, aby táto začala skutočne fungovať.

4.2. Zvyšovanie úrovne nástrojov

Bezpečnosť Únie si vyžaduje integrovaný prístup, v rámci ktorého existuje pre profesionálov v oblasti bezpečnosti spoločná kultúra, pričom zhromažďujú informácie čo najúčinnším spôsobom a opierajú sa o primeranú technologickú infraštruktúru.

4.2.1. Vytvorenie spoločnej kultúry

Európska rada zdôrazňuje potrebu posilnenia vzájomnej dôvery medzi všetkými dotknutými profesionálmi na vnútroštátnej úrovni a úrovni Únie. Mala by sa vyvinúť skutočná európska kultúra presadzovania práva, a to prostredníctvom výmeny skúseností a osvedčených postupov, ako aj organizovania spoločných kurzov a cvičení odbornej prípravy v súlade s kapitolou 1.2.6.

Európska rada nabáda členské štáty, aby vypracovali mechanizmy, ktoré budú profesionálov podnecovať k plneniu úloh týkajúcich sa cezhraničnej spolupráce, a tak podporovať reakciu celej Únie na všetkých úrovniach.

4.2.2. Riadenie toku informácií

Európska rada berie s uspokojením na vedomie, že vývoj v Únii v posledných rokoch viedol k možnosti širokého výberu a k vytvoreniu rozsiahleho súboru nástrojov na zber, spracovanie a výmenu informácií medzi vnútroštátnymi orgánmi a inými európskymi aktérmi v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Dôležitým impulzom pri tejto práci bude aj naďalej zásada dostupnosti.

Európska rada uznáva potrebu súdržnosti a konsolidácie pri rozvoji riadenia a výmeny informácií a vyzýva Radu a Komisiu, aby:

- vykonávali stratégiu riadenia informácií v oblasti vnútornej bezpečnosti EÚ⁽¹⁾, ktorá zahŕňa prísny režim ochrany údajov. Vývoj musí byť v súlade s prioritami stanovenými pre priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a so stratégiou vnútornej bezpečnosti a podporovať praktickú víziu v oblasti presadzovania práva a justičnej spolupráce, riadenia hraníc a verejnej ochrany.

V tejto súvislosti Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- posúdila, či je potrebné vypracovať európsky model výmeny informácií vychádzajúci z hodnotenia súčasných nástrojov vrátane rozhodnutia Rady 2008/615/SVV z 23. júna 2008 o zintenzívnení cezhraničnej spolupráce, najmä v boji proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti, a rozhodnutia Rady 2008/616/SVV z 23. júna 2008 o vykonávaní rozhodnutia 2008/615/SVV (prümského rámca) a rámcového rozhodnutia Rady 2006/960/SVV z 18. decembra 2006 o zjednodušení výmeny informácií a spravodajských informácií medzi orgánmi členských štátov Európskej únie činnými v trestnom konaní (tzv. švédskeho rámcového rozhodnutia). Na základe tohto posúdenia sa určí, či tieto nástroje fungujú tak, ako sa pôvodne predpokladalo, a či plnia ciele stratégie riadenia informácií.

⁽¹⁾ Pozri dokument Rady 16637/09 JAI 873.

Základom stratégie riadenia informácií v oblasti vnútornej bezpečnosti EÚ je:

- vývoj na základe požiadaviek praxe (rozvoj výmeny informácií a jej nástrojov, ktorý vychádza z potrieb presadzovania práva),
- prísny režim ochrany údajov v súlade so stratégiou ochrany osobných údajov uvedenou v kapitole 2,
- dôsledne adresný zber údajov, aby sa chránili základné práva občanov a zabránilo zahľteniu príslušných orgánov nadbytočnými informáciami,
- usmerňujúce zásady politiky výmeny informácií s tretími krajinami na účely presadzovania práva,
- interoperabilita systémov informačných technológií, ktorá zabezpečí úplný súlad so zásadami ochrany údajov a bezpečnosti údajov pri vývoji týchto systémov,
- racionalizácia rôznych nástrojov vrátane prijatia plánu činnosti pre veľké systémy informačných technológií,
- celková koordinácia, konvergencia a súdržnosť.

Je potrebné zriadiť nevyhnutné štruktúry Únie a vnútroštátne štruktúry s cieľom zabezpečiť využívanie a riadenie rozličných nástrojov riadenia informácií. Európska rada taktiež vyzýva na zriadenie úradu, ktorý navrhla Komisia a ktorého úlohou a právomocou by bol technický vývoj a riadenie rozsiahlych systémov informačných technológií v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ako sa uvádza v spoločnom vyhlásení Európskeho parlamentu, Rady a Komisie z decembra 2006 a októbra 2007. Rada by so zreteľom na stratégiu riadenia informácií mala zvážiť prípadné ďalšie úlohy.

Európska rada vzhľadom na diskusie v Rade a Európskom parlamente na účely vytvorenia systému osobných záznamov o cestujúcich Únie (PNR) vyzýva Komisiu, aby:

- navrhla opatrenie Únie týkajúce sa PNR, ktoré zabezpečí vyššiu úroveň ochrany údajov, na účely predchádzania, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti, založené na posúdení vplyvu.

4.2.3. Mobilizácia potrebných technologických nástrojov

Európska rada popri zabezpečení súladu so stratégiou na ochranu osobných údajov uvedených v kapitole 2 zdôrazňuje potrebu nových technológií, aby sa držal krok so súčasnými trendmi smerom k mobilite, aby sa tieto trendy podporovali a zároveň sa zaručila bezpečnosť, ochrana a sloboda ľudí.

Európska rada vyzýva Radu, Komisiu, Európsky parlament a, ak je to vhodné, aj členské štáty, aby:

- vypracovali a vykonávali politiky na zabezpečenie vysokej úrovne zabezpečenia sietí a bezpečnosti informácií v celej Únii a zlepšili opatrenia na ochranu, bezpečnostnú pripravenosť a odolnosť kritickej infraštruktúry vrátane informačných a komunikačných technológií (IKT) a infraštruktúry v oblasti služieb,
- presadzovali právne predpisy, ktoré zabezpečia veľmi vysokú úroveň bezpečnosti sietí a umožnia rýchlejšiu reakciu pri počítačových útokoch.

Európska rada taktiež vyzýva Radu a Komisiu, aby:

- zabezpečili prispôbenie priorít stratégie vnútornej bezpečnosti skutočným potrebám používateľov a ich zameranie na zvýšenie interoperability. Verejno-súkromné partnerstvá by mali podporovať výskum a vývoj v oblasti bezpečnosti.

Európska rada vyzýva:

- členské štáty, aby čo najskôr zaviedli Európsky informačný systém registrov trestov (ECRIS),
- Komisiu, aby posúdila, či vytvorenie sietí registrov trestov umožňuje zabrániť páchaniu trestných činov (napríklad prostredníctvom kontroly prístupu k určitým pracovným pozíciám, najmä tým, pri ktorých sa pracuje s deťmi), a či je možné rozšíriť výmenu informácií o opatreniach dohľadu,
- Komisiu, aby ako doplnok k systému ECRIS navrhla register štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí boli odsúdení súdmi členských štátov.

Európska rada pripomína, že je potrebné zabezpečiť konzistentnosť so stratégiou na ochranu osobných údajov a plánom činnosti na zriadenie rozsiahlych systémov informačných technológií uvedených v kapitole 2, a vyzýva Komisiu, aby:

- vypracovala štúdiu uskutočniteľnosti týkajúcu sa potreby a pridanej hodnoty zriadenia Európskeho systému policajných záznamov (EPRIS) a podala počas roku 2012 Rade správu o tejto otázke,
- uvažovala o tom, ako ďalej rozvíjať využívanie existujúcich databáz na účely presadzovania práva a zároveň úplne dodržiavať pravidlá na ochranu údajov, aby sa nové technológie v plnej miere využili na ochranu občanov,
- preskúmala, ako najlepšie šíriť informácie o tom, že príslušné orgány si môžu navzájom vymieňať informácie o cestujúcich násilných páchateloch vrátane tých, ktorí sa zúčastňujú športových podujatí alebo veľkých verejných zhromaždení.

4.3. Účinné politiky

4.3.1. Účinnější európska spolupráca v oblasti presadzovania práva

Hlavným cieľom spolupráce v rámci Únie pri presadzovaní práva je boj proti typicky cezhraničným formám trestnej činnosti. Je potrebné sa zamerať nielen na boj proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti, ale aj na rozšírenú cezhraničnú trestnú činnosť, ktorá má významný vplyv na bežný život občanov Únie. Europol by sa mal stať centrom výmeny informácií medzi orgánmi presadzovania práva členských štátov, poskytovateľom služieb a platformou v oblasti služieb presadzovania práva.

Európska rada nabáda príslušné orgány členských štátov, aby vo vhodných prípadoch čo najviac využívali vyšetrovací nástroj spoločných vyšetrovateľských tímov. Europol a Eurojust by sa mali systematicky zapájať do kľúčových cezhraničných operácií a malo by sa im oznamovať vytváranie spoločných vyšetrovateľských tímov. Mala by sa aktualizovať vzorová dohoda o zriadení spoločných vyšetrovateľských tímov. Europol a Eurojust by mali ďalej zintenzívniť vzájomnú spoluprácu. Eurojust by mal zabezpečiť nadviazanie na svoju prácu na justičnej úrovni. Europol a Eurojust by mali rozšíriť svoju činnosť na tretie krajiny, najmä prostredníctvom užších väzieb s regiónmi a krajinami, ktoré susedia s Úniou. Europol by mal užšie spolupracovať s policajnými misiami v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) a prispievať k presadzovaniu noriem a osvedčených postupov európskej spolupráce v oblasti presadzovania práva v krajinách mimo Únie. Mala by sa zintenzívniť spolupráca s Interpolom, aby sa vytvorili synergie a zabránilo zdvojojovaniu.

Európska rada vyzýva Komisiu a, ak je to vhodné, aj Radu a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby:

- preskúmali spôsoby, ako zabezpečiť, aby orgány presadzovania práva členských štátov poskytovali informácie Europolu, aby členské štáty mohli v plnej miere využívať možnosti Europolu,
- preskúmali spôsoby, ako možno zintenzívniť operačnú policajnú spoluprácu, napríklad pokiaľ ide o nekompatibilitnosť komunikačných systémov a iného vybavenia, používanie utajených agentov, a v prípade potreby na tento účel vyvodili závery,
- čo najskôr vydali pracovný dokument o tom, ako najlepšie zabezpečiť, aby mohol činnosti Europolu v súlade s článkami 85 a 88 ZFEÚ skúmať a hodnotiť Európsky parlament spolu s národnými parlamentmi,
- zväžili vypracovanie kódexu policajnej spolupráce, v ktorom by sa skonsolidovali existujúce nástroje a podľa potreby by sa zmenili, doplnili a zjednodušili,
- predložili Rade a Európskemu parlamentu návrh na prijatie rozhodnutia o spôsoboch spolupráce vrátane výmeny informácií medzi agentúrami Únie, najmä Europolom, Eurojustom a Frontexom, ktoré by zabezpečili ochranu a bezpečnosť údajov,
- navrhli možnosti, ako by agentúry Únie v tejto oblasti mohli uzavrieť operačné dojednania medzi sebou navzájom a ako by mali rozvíjať svoju účasť v regionálnych iniciatívach členských štátov a regionálnych orgánov, ktoré prispievajú k rozvoju spolupráce v oblasti presadzovania práva,
- dohodli sa na spoločných štandardoch kvality vo forenzných oblastiach, okrem iného na účely vývoja najlepších postupov pri vyšetrovaní na mieste činu,
- preskúmali, či existujú prekážky spolupráce medzi policajnými misiami SBOP a Europolom, a navrhli vhodné kroky na odstránenie takýchto prekážok.

Únia by okrem iného aj prostredníctvom finančných programov mala podporovať pilotné projekty v oblasti cezhraničnej regionálnej spolupráce, ktoré sa zameriavajú na spoločné operačné činnosti a/alebo posudzovanie cezhraničných rizík, akými sú napríklad spoločné policajné a colné strediská.

Mala by sa rozvíjať spolupráca *ad hoc* v oblasti presadzovania práva počas športových podujatí alebo veľkých verejných zhromaždení (napríklad olympijské hry v roku 2012 alebo majstrovstvá Európy vo futbale v roku 2012).

4.3.2. Účinnější predchádzanie trestnej činnosti

Najlepším spôsobom, ako znížiť úroveň trestnej činnosti, je prijať účinné opatrenia na predchádzanie tomu, aby k nej vôbec došlo, a to vrátane podpory sociálneho začlenenia, používaním mutlidisciplinárneho prístupu, ktorý zahŕňa aj prijímanie administratívnych opatrení a podporovanie spolupráce medzi správnymi orgánmi; občania Únie majú podobné skúsenosti a sú vo svojom každodennom živote podobným spôsobom ovplyvňovaní trestnou činnosťou a súvisiacou neistotou.

Zvyšuje sa povedomie o väzbách medzi miestnou a organizovanou trestnou činnosťou, ako aj jej komplexným cezhraničným rozmerom. Členské štáty si vypracovali rôzne metódy na predchádzanie trestnej činnosti a mali by sa nabádať, aby sa so skúsenosťami a najlepšimi postupmi podelili, a tak prispievali ku všeobecným znalostiam a ich účinnosti a efektívnosti, čím by sa zamedzilo zdvojojovaniu práce.

Okrem toho cezhraničný rozmer podčiarkuje dôležitosť zvyšovania a rozvíjania znalostí na európskej úrovni o prepojení trestnej činnosti a kriminality v členských štátoch, podpory členských štátov pri samostatných alebo spoločných akciách a vyzývania na činnosť zo strany inštitúcií Únie v prípade potreby. Lisabonská zmluva so sebou priniesla aj ďalšie uznanie spolupráce v oblasti predchádzania trestnej činnosti, a to vo forme nového právneho základu.

Európska rada vyzýva členské štáty a Komisiu, aby v súlade s článkom 84 ZFEÚ aktívne presadzovali a podporovali opatrenia na predchádzanie trestnej činnosti, ktoré sú zamerané na predchádzanie masovej kriminality a cezhraničnej trestnej činnosti, ktoré ovplyvňujú každodenný život našich občanov.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby predložila návrh vychádzajúci z hodnotenia práce vykonanej v rámci Európskej siete na predchádzanie trestnej činnosti (EUCPN) na účely zriadenia strediska pre predchádzanie trestnej činnosti (OPC), ktorého úlohou bude zhromažďovať, analyzovať a rozširovať vedomosti o trestnej činnosti vrátane organizovanej trestnej činnosti (vrátane štatistík) a predchádzaní trestnej činnosti, podporovať členské štáty a inštitúcie Únie pri prijímaní preventívnych opatrení a vymieňať si najlepšie postupy. OPC by malo vychádzať z práce uskutočnenej v rámci EUCPN a jej hodnotenia. Malo by zahŕňať alebo nahradiť EUCPN, pričom sekretariát by sa mal nachádzať v rámci existujúcej agentúry Únie a fungovať ako samostatná jednotka. Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

— predložila návrh na zriadenie OPC najneskôr do roku 2013.

4.3.3. Štatistika

Primeraná, spoľahlivá a porovnateľná štatistika (z časového hľadiska i medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi) je nevyhnutným predpokladom okrem iného na podložené rozhodnutia o potrebe konať, o výkone rozhodnutí a o účinnosti činnosti.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

— pokračovala vo vývoji štatistických nástrojov na sledovanie trestnej činnosti a uvažovala o tom, ako po roku 2010 ďalej rozvíjať činnosti načrtnuté a čiastočne vykonávané v rámci Akčného plánu Únie na roky 2006 – 2010 o rozvoji komplexnej a koherentnej stratégie Únie v oblasti vypracovávaní štatistík o trestnej činnosti a trestnom konaní s cieľom uspokojiť zvyšujúcu sa potrebu takýchto štatistík v mnohých oblastiach priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

4.4. Ochrana proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti

4.4.1. Boj proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti

Keďže organizovaná trestná činnosť sa viac a viac globalizuje, je stále dôležitejšie, aby presadzovaniu práva nebránili hranice a rôzne oblasti právomoci. Únia môže byť v boji proti určitým typom hrozieb, ktoré si vyžadujú vysokú úroveň koordinácie činností, prínosom. Boj proti týmto kriminálnym prejavom bude zahŕňať systematickú výmenu informácií, rozsiahle využívanie agentúr Únie a vyšetrovacích nástrojov a v prípade potreby aj vývoj spoločných techník vyšetrovania a predchádzania trestnej činnosti, ako aj zintenzívnenie spolupráce s tretími krajinami.

Európska rada preto vyzýva Radu a Komisiu, aby:

— v rámci stratégie vnútornej bezpečnosti prijali stratégiu boja proti organizovanej trestnej činnosti,

— si stanovili priority v oblasti politiky boja proti trestnej činnosti, a to určením typov trestnej činnosti, proti ktorým nasadí nástroje, ktoré vytvorili, pričom budú pokračovať v používaní hodnotenia hrozieb organizovanej trestnej činnosti (OCTA) a jeho regionálnych verzií.

Mali by sa zvoliť trestné činy, proti ktorým by sa na európskej úrovni malo bojovať prioritne. Európska rada zastáva názor, že v najbližších rokoch si obzvlášť prioritnú pozornosť zaslúžia nasledujúce typy trestnej činnosti.

4.4.2. Obchodovanie s ľuďmi

Obchodovanie s ľuďmi a ich pašovanie sú obzvlášť závažnými trestnými činmi, ktoré zahŕňajú porušenie ľudských práv a ľudskej dôstojnosti a ktoré Únia nemôže prehliadať. Európska rada považuje za potrebné posilniť a skvalitniť predchádzanie obchodovaniu a pašovaniu a boj proti nim. Tento prístup si vyžaduje koordinovanú a koherentnú politickú reakciu presahujúcu priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a – zohľadňujúc nové formy vykorisťovania – zasahujúcu do oblasti vonkajších vzťahov, rozvojovej spolupráce, sociálnych vecí a zamestnanosti, vzdelávania a zdravia, rodovej rovnosti a nediskriminácie. Podporovať by ho mal aj rozsiahly dialóg medzi všetkými zainteresovanými stranami vrátane občianskej spoločnosti a mal by byť postavený na zlepšenom chápaní a skúmaní obchodovania s ľuďmi a ich pašovania na úrovni Únie i medzinárodnej úrovni.

V tomto kontexte je mimoriadne dôležitá spolupráca a koordinácia s tretími krajinami. V plnej miere by sa mal využiť dokument o konkrétnych opatreniach v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorý prijala Rada 30. novembra 2009.

Je potrebné, aby Únia vypracovala konsolidovanú politiku Únie v boji proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorej cieľom bude ďalšie posilnenie odhodlania a úsilia Únie a členských štátov pri predchádzaní obchodovaniu s ľuďmi a boji proti nemu. Tento zámer zahŕňa nadväzovanie a posilňovanie partnerstiev s tretími krajinami, zlepšenie koordinácie a spolupráce v rámci Únie a prepojenie s mechanizmami vonkajšieho rozmeru Únie, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou takejto politiky. Mal by sa monitorovať aj pokrok v oblasti koordinácie a spolupráce v boji proti obchodovaniu s ľuďmi a pravidelne by sa o ňom mal informovať Výbor pre vnútornú bezpečnosť (COSI). V rámci boja proti obchodovaniu s ľuďmi sa musia zmobilizovať všetky prostriedky, ktoré kombinujú prevenciu, presadzovanie práva a ochranu obetí, a musia sa prispôbiť na pašovanie ľudí do Únie, v jej rámci a smerom von z Únie.

Európska rada preto vyzýva Radu, aby zvážila zriadenie pozície koordinátora EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi (EU ATC), a ak sa tak rozhodne, určila jeho funkcie takým spôsobom, aby sa čo najoptimálnejšie dali využiť všetky právomoci Únie na dosiahnutie účinne koordinovanej a konsolidovanej politiky Únie v boji proti obchodovaniu s ľuďmi.

Európska rada žiada:

- prijatie nových právnych predpisov týkajúcich sa boja proti obchodovaniu s ľuďmi a ochrany obetí,
- Komisiu, aby preskúmala, či by dohody o spolupráci *ad hoc* s konkrétnymi tretími krajinami, ktoré určí Rada, mohli byť spôsobom na zintenzívnenie boja proti obchodovaniu s ľuďmi, a predložila príslušné návrhy. V takýchto dohodách by sa predovšetkým mohli naplno využívať všetky mechanizmy, ktoré má Únia k dispozícii, vrátane využitia finančných programov, spolupráce pri výmene informácií, justičnej spolupráce a nástrojov v oblasti migrácie,
- Europol, aby s podporou členských štátov zintenzívnil podporu zhromažďovania informácií a tvorby strategických analýz, ktoré sa majú vykonávať v spolupráci s krajinami pôvodu a tranzitu,
- Eurojust, aby zintenzívnil úsilie na koordináciu vyšetrovania obchodovania s ľuďmi, ktoré vedú orgány členských štátov,
- Komisiu:
  - aby navrhla ďalšie opatrenia na pomoc obetiam a ich ochranu prostredníctvom škály opatrení vrátane vytvorenia kompenzačných mechanizmov, bezpečného návratu a pomoci pri opätovnom začlenení do spoločnosti v krajine pôvodu v prípade dobrovoľného návratu, ako aj opatrení týkajúcich sa ich pobytu; Únia by mala nadviazať partnerstvá s najčastejšími krajinami pôvodu,
  - aby navrhla opatrenia spolupráce s cieľom mobilizovať konzulárne úrady v krajinách pôvodu, aby sa zabránilo podvodnému konaniu pri vydávaní víz. V krajinách pôvodu by sa mohli v spolupráci s tamojšími orgánmi konať informačné kampane určené pre potenciálne obeť, najmä ženy a deti,
  - aby navrhla opatrenia na zefektívnenie hraničných kontrol s cieľom zabrániť obchodovaniu s ľuďmi a najmä deťmi.

4.4.3. Sexuálne vykorisťovanie detí a detská pornografia

Ochrana detí proti nebezpečenstvu sexuálneho zneužívania je významným prvkom stratégie práv detí.

Európska rada vyzýva:

- Radu a Európsky parlament, aby prijali nové právne predpisy o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii,
- Komisiu, aby k týmto predpisom po ich prijatí pripojila opatrenia podporované v programe pre bezpečnejší internet na roky 2009 – 2013,
- Komisiu, aby preskúmala, akým spôsobom si príslušné orgány členských štátov môžu vymieňať informácie o najlepších postupoch,
- Komisiu, aby preskúmala, akým spôsobom by Únia mohla podporovať partnerstvá so súkromným sektorom v tejto oblasti a rozšíriť tieto verejno-súkromné partnerstvá na finančnú sféru s cieľom narúšať prevody peňazí týkajúce sa webových stránok s obsahom zobrazujúcim zneužívanie detí,
- Komisiu, aby stala na mechanizme na varovanie verejnosti v prípade únosu dieťaťa a preskúmala možnosti na vytvorenie siete v rámci celej Únie pre únosy detí, aby sa podporila spolupráca medzi príslušnými orgánmi členských štátov s cieľom zabezpečiť interoperabilitu,
- Komisiu, aby na účely predchádzania zneužívaniu detí preskúmala spôsoby na zlepšenie spolupráce medzi príslušnými orgánmi členských štátov v reakcii na pohyb páchatelov sexuálnych trestných činov proti deťom, ktorí predstavujú stálu hrozbu.

4.4.4. Počítačová kriminalita

Internet podstatne uľahčuje komunikáciu a podporuje globálny rozvoj a vzájomné styky. Zároveň sa však objavili aj nové výzvy vo forme počítačovej kriminality, keďže technológie účinne využívajú aj zločinecké skupiny; a to naopak komplikuje vyšetrovanie orgánom presadzovania práva. Únia by preto mala presadzovať politiku a právne predpisy, ktoré zabezpečujú veľmi vysokú úroveň bezpečnosti sietí a umožňujú rýchlejšiu reakciu na počítačové útoky.

Členské štáty by čo najskôr mali ratifikovať Dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite z roku 2001. Tento dohovor by sa mal stať referenčným právnym rámcom na boj proti počítačovej kriminalite na globálnej úrovni. Europol by mal zohrávať úlohu európskeho strediska pre zdroje prostredníctvom vytvorenia európskej platformy pre identifikáciu trestnej činnosti, ktorá by tiež mala pomáhať vnútroštátnym platformám pre oznamovanie trestnej činnosti pri výmene najlepších postupov.

Európska rada taktiež vyzýva členské štáty, aby:

- plne podporovali vnútroštátne platformy pre oznamovanie trestnej činnosti, ktorých úlohou je boj proti počítačovej kriminalite, a zdôrazňuje potrebu spolupráce s krajinami mimo Únie.

Európska rada vyzýva:

- Komisiu, aby prijala opatrenia na skvalitnenie/zlepšenie verejno-súkromných partnerstiev,
- Europol, aby zintenzívil strategickú analýzu počítačovej kriminality.

Únia by tiež mala objasniť pravidlá týkajúce sa jurisdikcie a právneho rámca uplatniteľného na virtuálny priestor v Únii, a to aj čo sa týka spôsobov získavania dôkazov na podporu cezhraničného vyšetrovania.

Európska rada:

- vyzýva členské štáty, aby zlepšili justičnú spoluprácu v prípadoch počítačovej kriminality,
- žiada Komisiu, aby podľa potreby vypracovala návrhy na objasnenie právneho rámca vyšetrovania v rámci virtuálneho priestoru v Únii.

Zefektívniť by sa mala aj spolupráca v oblasti boja proti predaju falšných farmaceutík na internete.

4.4.5. Hospodárska trestná činnosť a korupcia

Únia musí obmedziť možnosti, ktoré ponúka globalizované hospodárstvo organizovanej trestnej činnosti, a to najmä počas krízy, zvyšujúcej zraniteľnosť finančného systému, a pridelovať primerané zdroje s cieľom účinne reagovať na príslušné výzvy.

Európska rada vyzýva členské štáty a v náležitých prípadoch i Komisiu, aby:

- zvyšovali kapacity na vyšetrovanie finančnej trestnej činnosti a kombinovali všetky dostupné nástroje v rámci fiškálneho, občianskeho a trestného práva. Prostredníctvom zhromažďovania zdrojov, najmä v oblasti odbornej prípravy, sa musí vypracovať forenzná finančná analýza. Zhabanie majetku zločincov by malo byť efektívnejšie a mala by sa posilniť spolupráca medzi úradmi pre vyhľadávanie majetku,
- účinnejšie identifikovali majetok páchateľov trestnej činnosti a zhabali ho a pri každej možnosti, ak sa nájde v Únii, zvážili jeho opätovné použitie,
- pokračovali v rozvoji výmeny informácií medzi finančnými spravodajskými jednotkami (FIU) v boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti. V rámci európskeho systému riadenia informácií by ich analýzy mohli byť zdrojom pre databázu podozrivých transakcií, napríklad v rámci Europolu,

— mobilizovali a koordinovali zdroje informácií na identifikáciu podozrivých hotovostných operácií a konfiškovali výnosy z trestnej činnosti v súlade s Dohovorom Rady Európy z roku 1990 o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaistení a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti, napríklad prostredníctvom právnych predpisov určujúcich zákonnosť pôvodu príjmov,

— zlepšili stíhanie daňových únikov a korupcie v súkromnom sektore a zrýchlili odhaľovanie podvodného konania spočívajúceho v zneužívaní trhu (ako je napríklad obchodovanie s využitím dôverných informácií a manipulácia trhov), ako aj zneužívania finančných prostriedkov,

— uľahčili výmenu najlepších postupov pri predchádzaní trestnej činnosti a presadzovaní práva, a to najmä v rámci siete úradov pre vyhľadávanie majetku a protikorupčnej siete.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

— na základe existujúcich systémov a spoločných kritérií vytvorila ukazovatele na sledovanie úsilia v boji proti korupcii, a to najmä v oblastiach *acquis* (verejné obstarávanie, finančná kontrola atď.) a v úzkej spolupráci so skupinou štátov proti korupcii Rady Európy (GRECO) vypracovala komplexnú protikorupčnú politiku. Komisia by v roku 2010 mala predložiť Rade správu o spôsobe pristúpenia Únie k skupine GRECO,

— s cieľom predchádzať finančnej trestnej činnosti zvážila opatrenia na uľahčenie identifikácie vlastníkov pozitívov spojených s majetkom a na zvýšenie transparentnosti právnických osôb a právnych mechanizmov,

— zlepšila koordináciu medzi členskými štátmi v rámci činností strán Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii (UNCAC), skupiny GRECO a Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) v oblasti boja proti korupcii,

— zvážila, ako zlepšiť predchádzanie finančnej trestnej činnosti.

Falšovanie predstavuje vážne nebezpečenstvo pre spotrebiteľov a hospodárstvo. Únia musí vykonať ďalšie prieskumy tohto javu a zabezpečiť lepšie zohľadnenie aspektov presadzovania práva v práci budúceho európskeho strediska pre sledovanie falšovania a autorského pirátstva. Európska rada vyzýva Radu a Európsky parlament, aby čo najskôr zvážili možnosť prijatia právnych predpisov o trestnoprávných opatreniach na zabezpečenie dodržiavania práv duševného vlastníctva.

4.4.6. Drogy

V Protidrogovej stratégii Únie (2005 – 2012) sa propaguje globálny a vyvážený prístup založený na súčasnem obmedzení ponuky a dopytu. Táto stratégia sa skončí počas trvania štokholmského programu. Musí sa obnoviť na základe dôkladného vyhodnotenia akčného plánu EÚ na boj proti drogám na obdobie rokov 2009 – 2012, ktoré Komisia uskutoční s podporou Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť a Europolu.

Táto obnovená stratégia by mala vychádzať z troch zásad:

- zlepšenia koordinácie a spolupráce prostredníctvom využitia všetkých dostupných prostriedkov v rámci Lisabonskej zmluvy, a to najmä na západnom Balkáne, v Latinskej Amerike, krajinách Východného partnerstva, západnej Afrike, Rusku, Strednej Ázii vrátane Afganistanu a v Spojených štátoch,
- mobilizácie občianskej spoločnosti, a to najmä posilnením iniciatív ako Európsky prístup v oblasti drog,
- prispievania k výskumu a porovnateľnosti informácií s cieľom získať prístup k dôveryhodným údajom.

Európska rada vyzýva Radu a Komisiu, aby zabezpečili, aby sa prostredníctvom protidrogovej stratégie podporovala Stratégia vnútornej bezpečnosti Únie a dopĺňali iné súvisiace politické nástroje ako hodnotenie hrozieb organizovanej trestnej činnosti (OCTA), budúca stratégia pre boj proti organizovanej trestnej činnosti a závery Rady o boji proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti.

4.5. Terorizmus

Európska rada konštatuje, že hrozba terorizmu je aj naďalej vážnym problémom a sústavne sa vyvíja v reakcii na snahy medzinárodného spoločenstva o boj proti nej, ako aj na nové príležitosti, ktoré sa teroristom naskytajú. Preto nesmieme poľaviť v ostražitosti pri ochrane pred týmito hanebnými zločincami.

Dodržiavanie zásad právneho štátu, základných práv a slobôd je jednou z báš celkovej protiteroristickej činnosti Únie. Opatrenia v oblasti boja proti terorizmu sa musia podnikáť v rámci úplného dodržiavania základných práv a slobôd, aby nedávali podnet k napádaniu. Okrem toho by sa všetky dotknuté strany mali vyhnúť stigmatizovaniu akejkoľvek konkrétnej skupiny ľudí a mali by nadviazať dialóg medzi jednotlivými kultúrami na presadzovanie vzájomného povedomia a porozumenia.

Únia musí zabezpečiť, aby sa do boja proti terorizmu nasadili všetky nástroje a by sa pri tom v plnej miere dodržiavali

základné práva a slobody. Európska rada potvrdzuje svoju protiteroristickú stratégiu pozostávajúcu zo štyroch častí – predchádzania, ochrany, sledovania a reakcie – a vyzýva na posilnenie oblasti predchádzania.

Európska rada opätovne potvrdzuje dôležitosť úlohy koordinátora EÚ pre boj proti terorizmu pri zabezpečovaní vykonávania a hodnotenia protiteroristickej stratégie, koordinácii protiteroristického úsilia v rámci Únie a podpore lepšej komunikácie medzi Úniou a tretími krajinami.

Európska rada vyzýva:

- členské štáty, aby vytvorili mechanizmy predchádzania, a to najmä na umožnenie skorého odhaľovania znakov radikalizácie alebo hrozieb vrátane hrozieb násilného a militantného extrémizmu,
- Komisiu, Radu a členské štáty, aby na základe vyhodnotenia účinnosti vnútroštátnych politík, posilnili iniciatívy zamerané na boj proti radikalizácii všetkých zraniteľných skupín obyvateľstva; členské štáty by mali stanoviť najlepšie postupy a konkrétne operačné nástroje, o ktoré sa podelia s ostatnými členskými štátmi. Nové pracovné oblasti by mohli zahŕňať integráciu a boj proti diskriminácii,
- členské štáty, vládne inštitúcie a Komisiu, aby spoločne so zástupcami občianskej spoločnosti zvýšili úsilie a spolupracovali ešte užšie, a to najmä na miestnej úrovni, s cieľom pochopiť všetky faktory, ktoré sú pôvodcami tohto javu, a podporiť stratégie na podporu ľudí, aby skoncovali s terorizmom. Na tento účel by sa mala vytvoriť sieť miestnych profesionálov a siete na výmenu postupov predchádzania.

Európska rada zdôrazňuje dôležitosť lepšieho chápania metód používaných na šírenie teroristickej propagandy, a to aj prostredníctvom internetu. Bude si to vyžadovať lepšie technické zdroje a know-how. Spoločne s analýzou hrozieb by sa malo napredovať v práci na leteckej a námornej bezpečnosti, a to v úzkej spolupráci s dopravcami s cieľom zmierniť dosah na cestujúcich. Zvýšená pozornosť by sa mala venovať potenciálnym cieľom, akými sú siete mestskej hromadnej dopravy a vysokorychlostných železníc, ako aj energetická a vodná infraštruktúra.

Európska rada zastáva názor, že nástroje na boj proti financovaniu terorizmu sa musia prispôbiť novým potenciálne citlivým miestam vo finančnom systéme, ako aj pašovaniu hotovosti a zneužívaniu peňažných služieb, a novým platobným metódam, ktoré teroristi používajú.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- presadzovala zvýšenie transparentnosti a zodpovednosti za charitatívne organizácie s cieľom zabezpečiť súlad s osobitným odporúčaním VIII finančnej akčnej skupiny na boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti (FATF),
- zohľadnila nové platobné metódy v rámci prepracovania/aktualizácie opatrení financovania boja proti terorizmu,
- preskúmala možnosti na sledovanie financovania terorizmu v rámci Únie,
- predstavila opatrenia na zlepšenie spätnej väzby pre finančné inštitúcie v súvislosti s výsledkami ich spolupráce v boji proti financovaniu terorizmu.

Únia musí zabezpečiť, aby boli jej politiky v plnom súlade s medzinárodným právom, najmä právom v oblasti ľudských práv. Bude zohrávať aktívnu úlohu v boji proti terorizmu na rôznych mnohostranných fórach, predovšetkým v rámci Organizácie Spojených národov (OSN), kde bude pokračovať v spolupráci s partnermi smerujúcej k vypracovaniu komplexného dohovoru o medzinárodnom terorizme a v spolupráci na zlepšovaní navrhovania, vykonávania a účinnosti sankcií Bezpečnostnej rady OSN s cieľom chrániť základné práva a slobody a zabezpečovať spravodlivé a jasné postupy. Posilniť sa musí spolupráca s tretími krajinami vo všeobecnosti, a konkrétne v rámci medzinárodných organizácií.

Aby bolo možné uskutočniť analýzu hrozieb na európskej úrovni, musí sa vypracovať metodika vychádzajúca zo spoločných parametrov. V boji proti terorizmu by sa mali naplno využiť Europol, SitCen a Eurojust.

Vykonávať by sa mal akčný plán EÚ zvýšenia bezpečnosti výbušnín a mali by sa poskytovať lepšie informácie o ich bezpečnosti. Takisto by sa mal vypracovať právny rámec, ktorého predmetom bude riešenie nebezpečenstva spojeného s prekurzormi.

4.6. Komplexné a účinné zvládanie katastrof v rámci Únie: posilnenie kapacít Únie na predchádzanie všetkým druhom katastrof a prípravu a reakciu na ne

Prírodné katastrofy a katastrofy spôsobené človekom, ako napríklad lesné požiare, zemetrasenia, povodne a búrky, ako aj teroristické činy, ovplyvňujú bezpečnosť občanov a vyžadujú si ďalší rozvoj činností Únie v oblasti zvládania katastrof.

Zvládanie katastrof na úrovni Únii by sa malo zakladať na integrovanom prístupe, ktorý zahŕňa celý cyklus katastrofy od prevencie cez pripravenosť a reakciu až po obnovu a ktorý sa týka činností v rámci i mimo Únie.

Zvládanie katastrof na úrovni Únie vychádza z dvoch hlavných zásad: zodpovednosti členských štátov za poskytnutie potrebnej ochrany svojim občanom so zreteľom na existujúce riziká a hrozby a solidarity medzi členskými štátmi týkajúcej sa vzájomnej pomoci pred katastrofami, počas a po nich, ako aj v prípade, že katastrofa vyčerpá vnútroštátne kapacity alebo postihne viac ako jeden členský štát. Európska rada konštatuje, že budúce kroky Únie by mali sledovať ciele zníženia zraniteľnosti v dôsledku katastrof prostredníctvom strategického prístupu k predchádzaniu katastrofám a ďalšieho zvyšovania pripravenosti a schopnosti reakcie pri uvedení si vnútroštátnej zodpovednosti. Vypracovať by sa mali usmernenia pre situáciu ohrozenia a metódy, posúdenia a analýzy v súvislosti s mapovaním rizík, ako aj prehľad prírodných rizík a rizík vyplývajúcich z činnosti človeka, ktorým môže Únia čeliť v budúcnosti. Je potrebné pokračovať v úsilí o posilnenie mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany a o skvalitnenie nástrojov civilnej ochrany vrátane zvýšenia dostupnosti a zlepšenia interoperability, využívania a podpory koordinácie pomoci, a to aj mimo územia Únie v prípade vážnych núdzových situácií, ktoré sa týkajú občanov Únie v zahraničí. Posilniť by sa malo monitorovanie a informačné centrum, a to s cieľom zlepšiť koordináciu pomoci členských štátov, poskytovať im mapovacie a analytickú podporu na ďalšiu identifikáciu a registráciu modulov vnútroštátnej a mnohonárodnej civilnej ochrany a na prípravu školení a cvičení s cieľom prispieť k efektívnej reakcii Únie na katastrofy.

Znižovanie zraniteľnosti v prípade útokov je jedným z hlavných cieľov, ktoré sa sledujú v rámci činnosti Únie týkajúcej sa ochrany kritickej infraštruktúry Únie. Smernica Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu by sa počas vykonávania mala v náležitom čase analyzovať a revidovať, aby sa zväzilo možné začlenenie ďalších sektorov politiky.

Chemické, biologické, rádiologické a jadrové (CBRN) riziká, a najmä hrozba použitia týchto materiálov zo strany teroristických skupín, viedli k opatreniam na vnútroštátnej úrovni i na úrovni Únie. Všeobecným cieľom politiky týkajúcej sa chemickej, biologickej, rádiologickej a jadrovej bezpečnosti je predložiť relevantnú a účinnú európsku stratégiu s jasnými prioritami, ktorej cieľom bude ochrana občanov Únie pred incidentmi s použitím chemických, biologických, rádiologických a jadrových materiálov. Aby sa tento cieľ splnil, je nevyhnutné vykonávať akčný plán EÚ v oblasti CBRN bezpečnosti, pričom sa bude vychádzať z prístupu založeného na prístupe zohľadňujúcom všetky riziká, vrátane činností na predchádzanie rozsiahlejším incidentom s vysokorizikovými chemickými, biologickými, rádiologickými a jadrovými materiálmi, ich odhaľovanie a prípravu a reakciu na ne.

Čoraz dôležitejší bude aj výskum, a to na podporu všetkých oblastí zvládania katastrof. Analyzovať by sa mali možnosti na výskum v rámci siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu a technického rozvoja v rokoch 2007 až 2013 a v rámci nadväzujúcich rámcových programov a mali by sa navrhnúť primerané opatrenia na podporu uvedeného cieľa.

Prioritou pre zásahy v tretích krajinách, či už v teréne alebo z hľadiska pripravenosti (odborná príprava, spoločné cvičenia), by mala byť aj naďalej úzka spolupráca s medzinárodnými organizáciami, predovšetkým s OSN, ktorá má zastrešujúcu koordináciu úlohu pri humanitárnej reakcii medzinárodného spoločenstva. V súlade s Európskym konsenzom o humanitárnej pomoci z roku 2007 posilní dôrazná koordinácia zo strany Únie a jej silná pozícia celkovú medzinárodnú humanitárnu reakciu, aj spoločné úsilie zlepšiť systém humanitárnej pomoci, pričom by posilnila aj zámer Únie úzko spolupracovať s ostatnými humanitárnymi aktérmi. Bezpečnosť a ochrana Únie si vyžaduje pokračujúci dialóg a spoluprácu s tretími krajinami, a najmä so susednými štátmi a krajinami s perspektívou stať sa členskými štátmi. Na tento cieľ sú určené rastúce iniciatívy Únie na posilnenie regionálnej spolupráce, napríklad v oblasti Stredozemia, Baltického mora a Čierneho mora, ako aj Východné partnerstvo.

5. PRÍSTUP K EURÓPE V GLOBALIZOVANOM SVETE

5.1. Integrované riadenie vonkajších hraníc

Únia musí pokračovať v uľahčovaní zákonného vstupu na územie svojich členských štátov a zároveň prijímať opatrenia na zabránenie nelegálneho prisťahovalectva a cezhraničnej trestnej činnosti, ako aj na udržanie vysokej úrovne bezpečnosti. Posilnenie hraničných kontrol by nemalo brániť prístupu oprávnených osôb k systémom ochrany, a to najmä osôb a skupín, ktoré sú v zraniteľnom postavení. Z tohto hľadiska sa uprednostnia tí, ktorí majú potrebu medzinárodnej ochrany a prijímanie maloletých bez sprievodu. V súvislosti s prijímaním migrantov na vonkajších hraniciach Únie bude nevyhnutné koordinovať činnosti agentúry Frontex a EASO. Európska rada vyzýva na ďalší rozvoj integrovaného riadenia hraníc vrátane posilnenia úlohy agentúry Frontex, aby sa zvýšila jej schopnosť účinnejšie reagovať na zmenu migračných tokov.

Európska rada preto:

- žiada Komisiu, aby najneskôr začiatkom roku 2010 predložila návrhy na objasnenie mandátu a posilnenie úlohy agentúry Frontex, a to s prihliadnutím na výsledky hodnotenia agentúry a úlohu a zodpovednosti členských štátov v oblasti kontroly hraníc. Prvky týchto návrhov by mohli zahŕňať prípravu jasných spoločných operačných postupov s jasnými pravidlami účasti pre spoločné operácie na mori s náležitým ohľadom na zabezpečenie ochrany osôb v núdzi v zmiešaných tokoch v súlade s medzinárodným právom, rovnako ako rozšírenú operačnú spoluprácu medzi agentúrou Frontex a krajinami pôvodu a tranzitu a skúmanie možnosti pravidelného prenájomu letov financovaného touto agentúrou. S cieľom presadzovať riadne vykonávanie platného rámca predpisov pre operácie agentúry Frontex by mala Komisia zvážiť zaradenie mechanizmu na podávanie správ o incidentoch a na ich zaznamenávanie, aby na ne mohli príslušné orgány uspokojivo reagovať,

- vyzýva samotnú agentúru Frontex, aby v rámci svojho mandátu zväzila zriadenie regionálnych a/alebo špecializovaných úradov, čím sa zohľadní rozdielnosť situácií, najmä pokiaľ ide o pozemné hranice na východe a námorné hranice na juhu. Vytvorenie týchto úradov nesmie mať v žiadnom prípade negatívny vplyv na jednotnosť agentúry Frontex. Pred ich vytvorením by mal Frontex Rade oznámiť svoje zábery,
- vyzýva Komisiu, aby iniciovala diskusiu o dlhodobom rozvoji agentúry Frontex. Táto debata by mala zahŕňať aj možnosť vytvorenia európskeho systému pohraničnej stráže, ako sa predpokladalo v Haagskom programe,
- vyzýva EASO, aby vypracoval metódy na identifikáciu osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu v zmiešaných tokoch, a aby pri každej možnosti spolupracoval s agentúrou Frontex,
- konštatuje, že hodnotenie schengenského priestoru bude mať aj naďalej kľúčový význam, a preto by sa malo skvalitniť prostredníctvom posilnenia úlohy agentúry Frontex v tejto oblasti,
- vyzýva Radu a Komisiu, aby podporovali posilňovanie budovania kapacít v tretích krajinách, aby dokázali účinne kontrolovať svoje vonkajšie hranice.

Európska rada očakáva pokračovanie postupného vývoja Európskeho systému hraničného dozoru (Eurosur) na južných a východných hraniciach s cieľom zaviesť do praxe systém využívajúci moderné technológie a podporujúci členské štáty, presadzovať interoperabilitu a jednotné štandardy hraničného dozoru a zabezpečiť nadviazanie potrebnej spolupráce medzi členskými štátmi a s agentúrou Frontexna bezodkladnú výmenu potrebných údajov o dozore. Pri tomto vývoji by sa mala zohľadniť činnosť v ďalších relevantných oblastiach integrovanej námornej politiky Európskej únie, ako aj schopnosť umožniť v strednodobom horizonte spoluprácu s tretími krajinami. Európska rada vyzýva Komisiu, aby predložila potrebné návrhy na dosiahnutie týchto cieľov.

Európska rada berie na vedomie prebiehajúce prieskumy členských štátov a agentúry Frontex v oblasti automatizovanej kontroly hraníc a nabáda ich, aby pokračovali vo svojom úsilí s cieľom ustanoviť najlepší postup na zlepšenie kontroly vonkajších hraníc.

Európska rada taktiež vyzýva členské štáty a Komisiu, aby preskúmali, ako možno lepšie koordinovať, integrovať a racionalizovať rôzne typy kontrol na vonkajších hraniciach s paralelným cieľom uľahčiť vstup a zvýšiť bezpečnosť. Okrem toho by sa mal preskúmať potenciál na skvalitnenie výmeny informácií a užšiu spoluprácu medzi orgánmi pohraničnej stráže a inými vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva, a to s cieľom zvýšiť efektívnosť všetkých zúčastnených strán a účinnejšie bojovať proti cezhraničnej trestnej činnosti.

Európska rada konštatuje, že pri zlepšovaní a posilňovaní systému kontroly vonkajších hraníc môže zohrávať kľúčovú úlohu technika. Kľúčovým cieľom preto ostáva uvedenie druhej generácie Schengenského informačného systému (SIS II) do prevádzky a spustenie Víзовého informačného systému (VIS), pričom Európska rada vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že tieto systémy budú v plnej prevádzke podľa harmonogramu ustanoveného na tento účel. Spomenuté a ďalšie existujúce systémy by sa mali vyhodnotiť pred vytvorením nových systémov, pričom by sa mali zohľadniť ťažkosti pri ich vytváraní. Vytvorenie a nastavenie správcovských funkcií pri rozsiahlych systémoch informačných technológií by mohlo zohrávať ťažiskovú úlohu pri možnom vývoji systémov informačných technológií v budúcnosti.

Európska rada zastáva názor, že existujúce systémy by mohol dopĺňať elektronický systém zaznamenávania vstupu na územie členských štátov a výstupu z neho, aby sa členským štátom umožnilo účinne si vymieňať údaje pri zaručení dodržiavania pravidiel ochrany údajov. Zavedenie takéhoto systému na pozemných hraniciach si zaslúži osobitnú pozornosť, pričom pred jeho uplatňovaním by sa mali analyzovať dôsledky na infraštruktúru a rady na hraniciach.

Možnosti vyplývajúce z nových a interoperabilných technológií predstavujú vysoký potenciál na zefektívnenie riadenia hraníc, ako aj na jeho vyššiu bezpečnosť, ale nemali by viesť k diskriminácii alebo nerovnakému zaobchádzaniu s cestujúcimi. Patrí sem aj používanie brán pre automatizovaný systém hraničných kontrol.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- predložila návrhy na vstupný/výstupný systém spolu so zrýchleným programom registrácie cestujúcich, aby sa mohli zaviesť do prevádzky čo najskôr,
- pripravila štúdiu o možnosti a užitočnosti vytvorenia európskeho systému pre cestovné povolenia a podľa potreby predložila potrebné návrhy,
- pokračovala v skúmaní otázky automatizovanej kontroly hraníc a iných otázok týkajúcich sa zefektívnenia riadenia hraníc.

5.2. Vízová politika

Európska rada je presvedčená, že nadobudnutie účinnosti Vízového kódexu a postupné spúšťanie VIS vytvoria dôležité nové príležitosti na ďalší rozvoj spoločnej vízovej politiky. Táto politika musí byť aj súčasťou širšej vízie, v ktorej sa zohľadnia príslušné záujmy vnútornej i vonkajšej politiky. Európska rada preto nabáda Komisiu a členské štáty, aby využili tento vývoj na zintenzívnenie regionálnej konzulárnej spolupráce prostredníctvom programov regionálnej konzulárnej spolupráce, ktoré by

mohli zahŕňať najmä zriadenie spoločných stredísk na podávanie žiadostí o víza, a to v prípade potreby i na dobrovoľnom základe.

Európska rada tiež vyzýva:

- Komisiu a Radu, aby pokračovali v skúmaní možností, ktoré sa vytvorili prostredníctvom uzatvorenia dohôd o zjednodušení vízového režimu s tretími krajinami v príslušných prípadoch,
- Komisiu, aby pravidelne revidovala zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci podliehajú alebo nepodliehajú vízovej povinnosti, a to v súlade s príslušnými kritériami týkajúcimi sa napríklad nelegálneho prisťahovalectva, verejného poriadku a bezpečnosti, v ktorých sa zohľadňujú ciele vnútorných a zahraničných politik Únie,
- Komisiu, aby posilnila svoje úsilie o zabezpečenie zásady reciprocity víz a zabránila (opätovnému) zavádzaniu vízovej povinnosti zo strany tretích krajín voči ktorémukoľvek z členských štátov, a aby stanovila opatrenia, ktoré by sa mohli použiť predtým, ako sa voči týmto tretím krajinám uplatní mechanizmus reciprocity víz.

Európska rada s cieľom vytvoriť možnosť posunu k novej etape vo vývoji spoločnej vízovej politiky a zohľadňujúc právomoci členských štátov v tejto oblasti, vyzýva Komisiu, aby predložila štúdiu o možnosti zavedenia spoločného európskeho mechanizmu vydávania víz na krátkodobý pobyt. V tejto štúdii by sa malo skúmať aj to, do akej miery by hodnotenie individuálneho rizika mohlo nahrádzať predpoklad rizika spojeného so štátnou príslušnosťou žiadateľa.

6. ZODPOVEDNÁ, SOLIDÁRNA A PARTNERSKÁ EURÓPA V OTÁZKACH MIGRÁCIE A AZYLU

Európska rada si uvedomuje príležitosti aj výzvy vyplývajúce zo zvýšenej mobility osôb a podčiarkuje, že správne riadená migrácia môže prinášať úžitok všetkým zainteresovaným stranám. Európska rada si rovnako uvedomuje aj skutočnosť, že v kontexte dôležitých demografických výziev, ktorým bude Únia v budúcnosti čeliť z hľadiska zvýšeného dopytu po pracovnej sile, bude v dlhodobom horizonte dôležitým príspevkom k hospodárskemu rozvoju Únie pružná migračná politika. Európska rada zastáva názor, že sa musia zohľadniť dlhodobé dôsledky migrácie, napríklad na trhy práce a sociálnu situáciu migrantov, a že kľúčovým aspektom aj z hľadiska základných hodnôt Únie ostáva prepojenie medzi migráciou a integráciou. Okrem toho Európska rada pripomína, že jedným z kľúčových politických cieľov Únie je aj naďalej vytvorenie spoločného európskeho azylového systému (CEAS) do roku 2012.

Európska rada vyzýva na vytvorenie komplexného a udržateľného rámca politik Únie v oblasti migrácie a azylu, ktorý môže v duchu solidarity primerane a proaktívne zvládať odchýlky v migračných tokoch a riešiť situácie, akou je napríklad súčasná situácia na južných vonkajších hraniciach. Na dosiahnutie kvalitnejšej reakcie na tieto situácie, ktorá je založená na dôkazoch, je potrebná seriózna snaha o nadviazanie a posilnenie dialógu a partnerstva medzi Úniou a tretími krajinami, regiónmi a organizáciami, pričom je potrebné vziať do úvahy, že nelegálni prisťahovalci vstupujú do Únie aj cez iné hranice alebo prostredníctvom zneužívania víz. Dôležitým cieľom je predísť opakovaní tragédií na mori. Ak žiaľ dôjde ku tragickej situácii, mali by sa preskúmať spôsoby lepšieho zaznamenávania, a ak je to možné, identifikovania migrantov, ktorí sa snažia dostať do Únie.

Európska rada uznáva potrebu nájsť praktické riešenia, ktorými sa zvýši súdržnosť medzi migračnou politikou a inými oblasťami politiky, ako je napríklad zahraničná a rozvojová politika a politiky v oblasti obchodu, zamestnanosti, zdravia a vzdelávania na európskej úrovni. Konkrétne Európska rada vyzýva Komisiu, aby preskúmala postupy, ktoré do väčšej miery prepájajú rozvoj migračnej politiky s rozvojom postlisa-bonskej stratégie. Európska rada uznáva potrebu väčšej pružnosti a súdržnosti finančných zdrojov v rámci Únie, a to z hľadiska rozsahu i uplatniteľnosti, s cieľom podporovať rozvoj politik v oblasti azylu a migrácie.

Európska rada opätovne potvrdzuje zásady stanovené v globálnom prístupe k migrácii, ako aj v Európskom pakte o prisťahovalectve a azyle. Európska rada taktiež pripomína svoje závery o tejto otázke prijaté v júni a októbri 2009. Podčiarkuje potrebu vykonávať všetky opatrenia komplexným spôsobom a hodnotiť ich podľa príslušných rozhodnutí. Pripomína päť základných záväzkov ustanovených v pakte:

- organizovať legálnu migráciu so zreteľom na priority, potreby a schopnosti prijímania stanovené jednotlivými členskými štátmi a podporovať integráciu,
- bojovať proti nelegálnemu prisťahovalectvu, a to najmä zabezpečením návratu cudzincov s nelegálnym pobytom do krajiny pôvodu alebo tranzitu,
- posilniť účinnosť hraničných kontrol,
- vytvoriť európsky azylový systém,
- vybudovať globálne partnerstvo s krajinami pôvodu a tranzitu v záujme posilnenia súčinnosti medzi migráciou a rozvojom.

6.1. Dynamická a komplexná migračná politika

6.1.1. Konsolidácia, rozvoj a vykonávanie globálneho prístupu k migrácii

Európska rada sústavne zdôrazňuje potrebu, aby sa migračná politika Únie stala neoddeliteľnou súčasťou zahraničnej politiky Únie, a uznáva, že globálny prístup k migrácii preukázal svoju dôležitosť ako strategický rámec na tento účel. Vychádzajúc z pôvodných zásad solidarity, rovnováhy a skutočného partnerstva s krajinami pôvodu a tranzitu mimo Únie a v súlade s tým, čo sa doteraz dosiahlo, vyzýva Európska rada na ďalší rozvoj a konsolidáciu tohto integrovaného prístupu. Vykonávanie globálneho prístupu k migrácii sa musí urýchliť prostredníctvom strategického využívania všetkých jeho existujúcich nástrojov a zlepšiť prostredníctvom skvalitnenia koordinácie. Zachovať by sa mala rovnováha medzi tromi oblasťami (podpora mobility a legálnej migrácie, optimalizácia prepojenia medzi migráciou a rozvojom a predchádzanie nelegálnemu prisťahovalectvu a boj proti nemu). Kľúčovým zameraním by mala ostať spolupráca s najdôležitejšími krajinami v Afrike a východnej a juhovýchodnej Európe. Na základe určenia spoločných záujmov a výziev by sa mala naďalej rozvíjať spolupráca a dialóg aj s inými krajinami a regiónmi, akými sú napríklad regióny Ázie a Latinskej Ameriky.

Z tohto hľadiska zdôrazňuje Európska rada tieto priority:

- strategické, podložené a systematické využívanie všetkých dostupných nástrojov globálneho prístupu k migrácii – migračných profilov, misií zameraných na otázky migrácie, platforiem spolupráce v oblasti migrácie a rozvoja, ako aj partnerstiev v oblasti mobility – na dlhodobú spoluprácu týkajúcu sa všetkých rozmerov tejto politiky v úzkom partnerstve s vybranými tretími krajinami, ktoré sa nachádzajú na prioritných migračných trasách,
- pokračujúce a rozšírené využívanie partnerstiev v oblasti mobility ako hlavného strategického, komplexného a dlhodobého rámca spolupráce pri riadení migrácie s tretími krajinami, ktoré pridáva hodnotu existujúcim dvojstranným rámcom. Úspech pri realizácii týchto partnerstiev si vyžaduje zvýšenú koordináciu a zásadné úsilie pri budovaní kapacít v krajinách pôvodu, tranzitu i určenia. Európska rada vyzýva na ďalší rozvoj partnerstiev pre mobilitu pri rešpektovaní ich dobrovoľného charakteru. Partnerstvá by mali byť pružné, mali by reagovať na potreby Únie aj partnerských krajín a mali by zahŕňať spoluprácu vo všetkých oblastiach globálneho prístupu k migrácii,
- efektívnejšie využívanie existujúcich nástrojov Únie v oblasti spolupráce na zvyšovanie kapacity partnerských krajín s cieľom zabezpečiť dobre fungujúce infraštruktúry a dostatočnú administratívnu kapacitu na riadenie všetkých aspektov migrácie vrátane zvyšovania ich spôsobilosti poskytovať primeranú ochranu a zvyšovania úžitku a príležitostí, ktoré sa vytvárajú prostredníctvom mobility.

Úspešné vykonávanie globálneho prístupu k migrácii by sa malo podčiarknuť pravidelnými hodnoteniami, zvýšeným odhodlaním a kapacitou, ako aj väčšou pružnosťou finančných nástrojov Únie a členských štátov, ktoré sú pre túto oblasť dostupné.

6.1.2. Migrácia a rozvoj

Európska rada podčiarkuje potrebu ďalších krokov na maximalizáciu pozitívnych a minimalizáciu negatívnych účinkov migrácie na rozvoj v súlade s globálnym prístupom k migrácii. Účinné politiky môžu zabezpečiť potrebný rámec, aby sa krajinám určenia a pôvodu, ako aj samotným migrantom umožnilo pracovať v partnerstvách na zvýšenie vplyvu medzinárodnej migrácie na rozvoj.

Snaha o presadzovanie zosúladenej mobility a migrácie s krajinami pôvodu by mala byť úzko zviazaná s úsilím o podporu rozvoja príležitostí na slušnú a produktívnu prácu a zlepšenie možnosti na živobytie v tretích krajinách s cieľom minimalizovať odliv mozgov.

So zreteľom na uvedené skutočnosti vyzýva Európska rada Komisiu, aby do roku 2012 predložila návrhy:

- akým spôsobom v budúcnosti zabezpečiť efektívne, bezpečné a lacné prevody finančných prostriedkov a ako vyhodnotiť uskutočniteľnosť vytvorenia spoločného portálu Únie pre prevody na informovanie migrantov o ich cene a podnecovanie hospodárskej súťaže medzi poskytovateľmi takýchto služieb,
- ako môžu diaspóry pokračovať v účasti na rozvojových iniciatívach Únie a ako ich môžu členské štáty podporovať pri úsilí o podporu vývoja v krajinách ich pôvodu,
- akým spôsobom pokračovať v skúmaní koncepcie kyvadlovej migrácie a študovať spôsoby uľahčenia riadeného toku migrantov buď v rámci, alebo mimo rámca špecifických projektov alebo programov vrátane rozsiahleho prieskumu o tom, ako môžu príslušné oblasti politiky prispieť k predpokladom zvýšenia dočasnej a kyvadlovej mobility a ako môžu tieto predpoklady ovplyvniť.

Európska rada uznáva potrebu zvýšenej súdržnosti politík na európskej úrovni s cieľom podporovať pozitívne rozvojové účinky migrácie v rámci činností Únie vo vonkajšom rozmere a zosúladiť medzinárodnú migráciu s plnením rozvojových cieľov tisícročia. Európska rada vyzýva Radu, aby zabezpečila, že bude v tejto oblasti konať koordinovaným a koherentným spôsobom.

Musí sa pokračovať v skúmaní prepojenia medzi zmenou klímy, migráciou a rozvojom, a preto Európska rada vyzýva Komisiu, aby predložila analýzu účinkov zmeny klímy na medzinárodnú migráciu vrátane jej potenciálnych účinkov na prisťahovalctvo do Únie.

6.1.3. Koordinovaná politika v súlade s požiadavkami trhu práce

Európska rada uznáva, že pracovné prisťahovalctvo môže prispievať k zvýšeniu konkurencie a životaschopnosti hospodárstva. V tomto zmysle zastáva Európska rada názor, že Únia by mala podporovať vytváranie pružných systémov prijímania, ktoré reagujú na priority, potreby, počty a objemy určené každým členským štátom a umožňujú migrantom, aby naplno využívali svoje zručnosti a spôsobilosti. Na uľahčenie zosúladovania potrieb trhu práce sa vykonávajú koherentné prisťahovalecké politiky a zlepšuje sa posudzovanie požadovaných zručností z hľadiska integrácie na európskych trhoch práce. Tieto systémy musia náležite zohľadňovať právomoci členských štátov, najmä z hľadiska riadenia ich trhov práce, a zásadu preferencie Únie.

Európska rada vyzýva:

- Komisiu a Radu, aby pokračovali vo vykonávaní plánu politiky pre legálnu migráciu,
- Komisiu, aby zvážila, akým spôsobom by sa mohli účinnejšie využívať existujúce informačné zdroje a siete na zabezpečenie dostupnosti porovnateľných údajov o otázkach migrácie s cieľom prijímať lepšie informované politické rozhodnutia, pri ktorých sa zohľadňuje aj najnovší vývoj,
- Komisiu a Radu, aby zhodnotili existujúce politiky, ktorých cieľom by malo byť okrem iného zlepšovanie uznávania zručností a zosúladovania potrieb trhu práce medzi Úniou a tretími krajinami, transparentnosť európskeho virtuálneho informovania o zamestnávaní a nábore pracovníkov, odbornej prípravy, šírenia informácií a zosúladovania zručností v krajine pôvodu,
- Komisiu, aby posúdila vplyv a účinnosť opatrení prijatých v tejto oblasti s cieľom určiť, či existuje potreba konsolidácie existujúcich právnych predpisov vrátane tých, ktoré sa týkajú kategórií pracovníkov, ktoré v súčasnosti právne predpisy Únie neupravujú.

6.1.4. Proaktívne politiky pre migrantov a ich práva

Únia musí zabezpečiť spravodlivé zaobchádzanie so štátnymi príslušníkmi tretích krajín s legálnym pobytom na území jej členských štátov. Na zabezpečenie ich práv a povinností porovnateľných s právami a povinnosťami občanov Únie by sa mala zamerať prísnejšia integračná politika. Tento prístup by mal zostať cieľom spoločnej prisťahovaleckej politiky a mal by sa zaviesť do praxe čo najskôr, ale najneskôr v roku 2014.

Európska rada preto vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy na:

- konsolidáciu všetkých právnych predpisov v oblasti prisťahovalectva počnúc legálnou migráciou, ktoré by vychádzali z hodnotenia existujúceho *acquis* a zahŕňali zmeny a doplnenia potrebné na zjednodušenie a/alebo podľa potreby aj na rozšírenie existujúcich ustanovení a zlepšenie ich vykonávania a jednotnosti,
- posúdenie a podľa potreby aj preskúmanie smernice Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny pri zohľadnení dôležitosti integračných opatrení.

6.1.5. Integrácia

Kľúčom k maximalizácii prospechu z prisťahovalectva ostáva úspešné začlenenie štátnych príslušníkov tretích krajín s legálnym pobytom. Európska spolupráca môže prispieť k účinnejším integračným politikám členských štátov prostredníctvom poskytnutia stimulov a podpory činností členských štátov. Jadrom európskej spolupráce v oblasti integrácie je pri zohľadnení potreby vyváženia práv a povinností migrantov cieľ zabezpečiť porovnateľné práva, zodpovednosti a príležitosti pre všetkých.

Integrácia je dynamickým, dvojsmerným procesom vzájomného pôsobenia, ktorý si vyžaduje úsilie nielen vnútroštátnych, regionálnych a miestnych orgánov, ale aj väčšie odhodlanie hostiteľskej spoločnosti a prisťahovalcov.

Integračné politiky členských štátov by sa mali podporovať prostredníctvom ďalšieho rozvoja štruktúr a nástrojov na výmenu znalostí a na koordináciu s inými relevantnými oblasťami politiky, ako napríklad zamestnanosťou, vzdelávaním a sociálnou inklúziou. Kľúčom k úspešnej integrácii je prístup k zamestnanosti.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby podporila úsilie členských štátov:

- prostredníctvom vytvorenia mechanizmu koordinácie, do ktorého je zapojená Komisia i členské štáty, s využitím spoločného referenčného rámca, pričom tento mechanizmus

by mohol skvalitniť štruktúry a nástroje európskej výmeny informácií,

- na komplexné začlenenie otázok integrácie do všetkých príslušných oblastí politiky,
- smerom k určeniu spoločných postupov a európskych modulov s cieľom podporiť integračný proces. Tieto postupy a modely by mali zahŕňať základné prvky, akými sú prípravné a jazykové kurzy, pevné odhodlanie hostiteľskej spoločnosti a aktívna účasť prisťahovalcov na všetkých aspektoch spoločného života,
- smerom k vývoju ťažiskových ukazovateľov v obmedzenom počte relevantných oblastí politiky (napríklad zamestnanosti, vzdelávania a sociálnej inklúzie) na účely monitorovania výsledkov integračných politík, a to s cieľom zvyšovať porovnateľnosť vnútroštátnych skúseností a posilniť európsky vzdelávací proces,
- na zintenzívnenie konzultácií s občianskou spoločnosťou a s jej účasťou, pričom sa zohľadnia potreby integrácie vo viacerých politických oblastiach a využije Európske fórum pre integráciu a Európska webová stránka o integrácii,
- na posilnenie hodnôt demokracie a zvýšenie sociálnej súdržnosti vo vzťahu k prisťahovalectvu a integrácii prisťahovalcov a na podporu dialógu medzi kultúrami a kontaktov na všetkých úrovniach.

6.1.6. Účinné politiky na boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu

Európska rada je presvedčená, že účinné kroky proti nelegálnemu prisťahovalectvu sú aj naďalej zásadným aspektom pri vytváraní spoločnej prisťahovaleckej politiky. Kľúčovými prioritami na tento účel musia zostať predovšetkým boj proti obchodovaniu s ľuďmi a ich pašovaniu, integrované riadenie hraníc a spolupráca s krajinami pôvodu a tranzitu, podporované policajnou a justičnou spoluprácou. Naším cieľom musí byť predchádzať ľudským tragédiám, ktoré sú výsledkom aktivít osôb zapojených do obchodovania s ľuďmi.

Účinná a udržateľná politika návratu je zásadným prvkom dobre riadeného systému migrácie v rámci Únie. Únia a členské štáty by mali zintenzívniť úsilie o navrátenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa na ich území zdržiavajú nelegálne. Na tento účel by sa mali vyčleniť potrebné finančné prostriedky. Takáto politika sa musí vykonávať pri plnom dodržiavaní zásady nenavracania a základných práv a slobôd a dôstojnosti jednotlivých navrátených osôb. Uprednostňovať by sa mal dobrovoľný návrat, zatiaľ čo by sa mala uznať nevyhnutnosť účinných prostriedkov na vynútenie návratu v prípade potreby.

Na vytvorenie komplexného prístupu k návratu a readmisii je potrebné zintenzívniť spoluprácu s krajinami pôvodu a tranzitu v rámci globálneho prístupu k migrácii a v súlade s Európskym paktom o prisťahovalectve a azyľe, pričom sa uznáva, že od všetkých štátov sa vyžaduje, aby prijímali svojich vlastných štátnych príslušníkov, ktorí sa nelegálne zdržiavajú na území iného štátu.

Dôležité je zabezpečiť, aby sa dôkladne monitorovali novoprijaté nástroje v oblasti návratu a sankcií proti zamestnávateľom, ako aj platné dohody o readmisii na účely ich účinného uplatňovania.

Európska rada je presvedčená, že dôraz by sa mal klásť:

- na podnecovanie k dobrovoľnému návratu, a to aj prostredníctvom rozvoja stimulačných systémov, odbornej prípravy, reintegrácie a dotácií a využívaním možností, ktoré ponúkajú existujúce finančné nástroje,
- na to, aby členské štáty:
  - v plnej miere uplatňovali ustanovenia Únie, podľa ktorých je rozhodnutie o návrate vydané v jednom členskom štáte uplatniteľné v celej únii, a taktiež aby účinne uplatňovali zásadu vzájomného uznávania rozhodnutí o návrate prostredníctvom vkladania zápisov do SIS na účely zamietnutia vstupu a uľahčovania výmeny informácií,
  - zlepšovali výmenu informácií o vývoji v oblasti regulácie na vnútroštátnej úrovni s cieľom zabezpečiť konzistentnosť so zásadami Európskeho paktu o prisťahovalectve a azyľe,
- na to, aby Komisia, Frontex a členské štáty na dobrovoľnej báze poskytovali pomoc členským štátom, ktoré čelia špecifickým a neprimeraným tlakom, s cieľom zabezpečiť účinnosť ich politík návratu voči určitým tretím krajinám,
- na účinnejšie kroky proti nelegálnemu prisťahovalectvu a obchodovaniu s ľuďmi a ich pašovaniu, a to zhromažďovaním informácií o migračných trasách, ako aj komplexných informácií, ktoré zlepšujú naše porozumenie migračných tokov a reakciu na ne, podporujú spoluprácu pri dozore a hraničných kontrolách, uľahčujú readmisii presadzovaním podporných opatrení pre návrat a reintegráciu a budovanie kapacít v tretích krajinách,
- na uzavretie účinných a operačných dohôd o readmisii na individuálnej báze na úrovni Únie aj na bilaterálnej úrovni,

- na zabezpečenie toho, aby cieľ úsilia Únie v oblasti readmisie predstavoval pridanú hodnotu a zvyšoval účinnosť politik návratu vrátane existujúcich bilaterálnych dohôd a postupov,
- na to, aby Komisia v priebehu roku 2010 predložila hodnotenie dohôd ES/EÚ o readmisii a tiež prebiehajúcich rokovaní a navrhla mechanizmus na monitorovanie ich vykonávania. Rada by na základe toho mala zadefinovať obnovenú koherentnú stratégiu readmisie, zohľadňujúc celkové vzťahy s dotknutou krajinou vrátane spoločného prístupu k tretím krajinám, ktoré nespolupracujú pri readmisii ich vlastných štátnych príslušníkov,
- na rozšírenú praktickú spoluprácu medzi členskými štátmi, napr. aj pravidelným prenájaním spoločných letov financovaných Frontexom pre navracané osoby a overovaním štátnej príslušnosti štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú spôsobilí na návrat, a na získavanie cestovných dokladov od tretích krajín,
- na zvýšenie cielenej odbornej prípravy a podpory v oblasti vybavenia,
- na koordinovaný prístup členských štátov k budovaniu siete styčných úradníkov v krajinách pôvodu a tranzitu.

6.1.7. Maloletí bez sprievodu

Maloletí bez sprievodu, ktorí prichádzajú do členských štátov z tretích krajín, predstavujú obzvlášť zraniteľnú skupinu, ktorá si vyžaduje osobitnú pozornosť a adresnú reakciu, a to hlavne v prípade maloletých vystavených riziku. Táto oblasť je pre členské štáty výzvou a vzbudzuje otázky spoločného záujmu. Medzi oblasti, ktorým treba venovať osobitnú pozornosť, patrí výmena informácií a najlepších postupov, pašovanie maloletých, spolupráca s krajinami pôvodu, otázka posúdenia veku, určenia totožnosti a hľadania príbuzných a potreba venovať osobitnú pozornosť maloletým bez sprievodu v kontexte boja proti obchodovaniu s ľuďmi. Komplexná reakcia na úrovni Únie by mala spájať opatrenia na predchádzanie, ochranu a asistovaný návrat pri zohľadnení najlepších záujmov dieťaťa.

Európska rada preto víta iniciatívu Komisie:

- na vypracovanie akčného plánu o maloletých bez sprievodu, ktorý prijme Rada a ktorý podporí a doplní príslušné legislatívne a finančné nástroje a spojí opatrenia zamerané na predchádzanie, ochranu a asistovaný návrat. Tento akčný plán by mal podčiarknuť potrebu spolupráce s krajinami pôvodu vrátane spolupráce na uľahčení návratu maloletých, ako aj predchádzanie ďalších odchodov. Akčný plán by mal tiež obsahovať praktické opatrenia na uľahčovanie návratu vysokého počtu maloletých bez sprievodu, ktorí nepotrebujú medzinárodnú ochranu, a malo by sa v ňom uznávať, že

najlepším záujmom mnohých maloletých môže byť ich návrat k vlastnej rodine a rozvoj v ich vlastnom sociálnom a kultúrnom prostredí.

6.2. Azyl: spoločný priestor ochrany a solidarity

Európska rada je aj naďalej odhodlaná naplňovať cieľ, ktorým je vytvorenie spoločného priestoru ochrany a solidarity vychádzajúceho zo spoločného konania o azyle a jednotného statusu pre všetky osoby, ktorým sa udelila medzinárodná ochrana. Základom CEAS by mali byť normy vysokej ochrany a zároveň by sa náležitá pozornosť mala venovať spravodlivým a účinným postupom znemožňujúcim zneužívanie. Nesmierne dôležité je, aby sa bez ohľadu na členský štát, v ktorom si osoba podala žiadosť o azyl, takejto osobe poskytla rovnocenná úroveň zaobchádzania vzhľadom na podmienky prijatia a rovnaká úroveň vzhľadom na procesné pravidlá a určenie statusu. Cieľom je, aby sa s podobnými prípadmi zaobchádzalo podobne a s rovnakým výsledkom.

6.2.1. Spoločný priestor ochrany

Stále existujú podstatné rozdiely medzi vnútroštátnymi predpismi a ich uplatňovaním. Na dosiahnutie vyššej úrovne harmonizácie by malo kľúčovým cieľom politiky Únie ostať zriadenie CEAS. Spoločné pravidlá, ako aj ich lepšie a koherentnejšie uplatňovanie, by mali zabrániť následným presunom v rámci Únie alebo znížiť ich počet a tiež zvýšiť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi.

Vývoj spoločnej politiky v oblasti azylu by mal byť založený na úplnom a všestrannom uplatňovaní Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a iných príslušných medzinárodných zmlúv. Takáto politika je potrebná na zachovanie dlhodobej udržateľnosti azylového systému a presadzovanie solidarity v rámci Únie. S výhradou správy Komisie o právnych a praktických dôsledkoch by sa Únia mala snažiť o pristúpenie k Ženevskému dohovoru a jeho protokolu z roku 1967.

EASO bude dôležitým nástrojom pre tvorbu a vykonávanie CEAS a mal by prispievať k posilňovaniu všetkých foriem praktickej spolupráce medzi členskými štátmi. Z tohto dôvodu by členské štáty mali v činnosti EASO zohrávať aktívnu úlohu. EASO by mal ďalej pracovať na vývoji spoločnej platformy pre vzdelávanie národných azylových úradníkov, a to vychádzajúc predovšetkým z európskych osnôv pre vzdelávanie v oblasti azylu (EAC). Ďalšou dôležitou úlohou bude zvýšenie konvergencie a zachovanie kvality s cieľom znižovať rozdiely v prijímaných rozhodnutiach o azyle.

Základným kameňom budovania CEAS zostáva dublinský systém, ktorý jasne rozdeľuje zodpovednosť za skúmanie žiadostí o azyl.

V súlade s uvedeným Európska rada vyzýva:

— Radu a Európsky parlament, aby zintenzívnili úsilie o vytvorenie spoločného konania o azyle a jednotného

statusu pre osoby, ktorým sa udelil azyl alebo doplnková ochrana, v súlade s článkom 78 ZFEÚ, a to najneskôr do roku 2012,

- Komisiu, aby po plnom vykonaní druhej fázy CEAS a na základe hodnotenia vplyvu týchto právnych predpisov a EASO zvážila možnosti vytvorenia rámca na prevod ochrany osôb oprávnených na medzinárodnú ochranu pri výkone získaného práva na pobyt podľa práva Únie,
- Komisiu, aby vypracovala štúdiu uskutočniteľnosti o systéme Eurodac ako o podpornom nástroji celého systému CEAS, a to pri plnom dodržiavaní pravidiel ochrany údajov,
- Komisiu, aby na účely vytvorenia CEAS podľa potreby zvážila na základe hodnotenia navrhnutie nových legislatívnych nástrojov,
- vyzýva Komisiu, aby finalizovala svoju štúdiu uskutočniteľnosti a právne a praktické dôsledky s cieľom zaviesť spoločné spracúvanie žiadostí o azyl.

6.2.2. Rozdelenie zodpovednosti a solidarita medzi členskými štátmi

Mala by sa podporovať účinná solidarita s členskými štátmi, ktoré čelia osobitnému tlaku.

Na to by mal slúžiť široký a vyvážený prístup. Preto by sa malo pokračovať v analýze a rozvoji mechanizmov dobrovoľného a koordinovaného rozdeľovania zodpovednosti medzi členskými štátmi. Konkrétne, Európska rada nabáda členské štáty na vzájomnú podporu pri budovaní dostatočných kapacít v ich vnútroštátnych azylových systémoch, keďže jedným z kľúčov k doveryhodnému a udržateľnému systému CEAS je vybudovanie dostatočnej kapacity v rámci vnútroštátnych azylových systémov. Kľúčovú úlohu pri koordinácii týchto opatrení na budovanie kapacít by mal zohrávať EASO.

Európska rada preto vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti:

- vývoja uvedeného mechanizmu rozdeľovania zodpovednosti medzi členskými štátmi, ktorý by zároveň zabezpečoval, aby nedochádzalo k zneužívaniu azylových systémov a ohrozovaniu zásad CEAS,
- tvorby nástrojov a koordinačných mechanizmov, ktoré členským štátom umožnia vzájomne sa podporovať pri budovaní kapacít, využívajúc úsilie, ktoré členské štáty individuálne vyvíjajú s cieľom zvýšiť svoje kapacity s hľadiska svojich vnútroštátnych azylových systémov,
- účinnejšieho využívania existujúcich finančných systémov Únie zameraných na posilnenie vnútornej solidarity,

- aby EASO zhodnotil a rozvíjal postupy, ktoré umožnia vyslanie úradníkov na pomoc tým členským štátom, ktoré čelia mimoriadnemu prílevu žiadateľov o azyl.

6.2.3. Vonkajší rozmer azylu

Únia by mala postupovať v partnerstve a spolupráci s tretími krajinami, na ktorých území žije veľký počet utečencov. Spoločný prístup na úrovni Únie môže byť strategickjší, a tak môže efektívnejšie prispieť k riešeniu dlhotrvajúcich problémov s utečencami. Akýkoľvek posun v tejto oblasti sa musí sledovať v úzkej spolupráci s Úradom Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) a podľa potreby s ďalšími relevantnými aktérmi. EASO by sa mal plne zapájať do vonkajšieho rozmeru CEAS. Únia v rámci svojich vzťahov s tretími krajinami nesie zodpovednosť za to, aby aktívne poukazovala na význam prístúpenia k Ženevskému dohovoru z roku 1951 a k jeho protokolu a na význam ich vykonávania.

Presadzovanie solidarity v rámci Únie je síce zásadné, ale nepostačuje na dosiahnutie dôveryhodnej a udržateľnej spoločnej politiky v oblasti azylu. Preto je dôležité pokračovať vo vytváraní nástrojov na vyjadrenie solidarity s tretími krajinami s cieľom presadzovať a napomáhať budovanie kapacít na riadenie migračných tokov a dlhotrvajúcich problémov s utečencami v týchto krajinách.

Európska rada vyzýva:

- Radu a Komisiu, aby zlepšili budovanie kapacít v tretích krajinách, a to najmä ich kapacitu poskytovať účinnú ochranu, a aby na základe nadchádzajúcich hodnotení pokračovali v rozvoji a rozširovaní myšlienky regionálnych programov ochrany. Toto úsilie by sa malo začleniť do globálneho prístupu k migrácii a malo by sa premietnuť do vnútroštátnych stratégií na boj proti chudobe a nemalo by sa zameriavať len na utečencov a osoby presídlené v rámci krajiny, ale aj na miestne obyvateľstvo,
- Radu, Európsky parlament a Komisiu, aby podnecovali členské štáty na dobrovoľnú účasť na jednotnom systéme Únie pre presídľovanie a zvýšili celkový počet presídlených utečencov, zohľadňujúc osobitosti situácie v každom členskom štáte,
- Komisiu, aby Rade a Európskemu parlamentu podávala každoročné správy o úsilí v oblasti presídľovania v rámci Únie, aby počas roku 2012 uskutočnila hodnotenie dosiahnutého pokroku v polovici trvania programu a aby v roku 2014 zhodnotila jednotný program Únie pre presídľovanie s cieľom určiť oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie,
- Radu a Komisiu, aby našli spôsoby na posilnenie podpory UNHCR zo strany Únie,

- Komisiu, aby v tomto kontexte a podľa potreby preskúmala nové prístupy týkajúce sa prístupu ku konaniam o azyle zameriavajúcim sa na hlavné krajiny tranzitu, ako sú napr. programy ochrany konkrétnych skupín alebo určité postupy skúmania žiadostí o azyl, na ktorých by sa na báze dobrovoľnosti mohli podieľať členské štáty.

7. EURÓPA V GLOBÁLNOH SVETE – VONKAJŠÍ ROZMER SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI

Európska rada zdôrazňuje dôležitosť vonkajšieho rozmeru politiky Únie v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a podčiarkuje potrebu zvýšenej integrácie týchto politík do všeobecných politík Únie. Vonkajší rozmer je kľúčovým aspektom pri úspešnom plnení cieľov tohto programu a mal by byť predovšetkým v plnom súlade so všetkými ostatnými aspektmi zahraničnej politiky Únie.

Únia musí naďalej zabezpečovať účinné vykonávanie a uskutočňovať hodnotenia aj v tejto oblasti. Všetky činnosti by mali byť založené na transparentnosti a zodpovednosti, predovšetkým pokiaľ ide o finančné nástroje.

Ako sa opätovne zdôrazňuje v správe o európskej bezpečnostnej stratégii za rok 2008, vnútorná a vonkajšia bezpečnosť sú neoddeliteľné. Riešenie hrozieb, dokonca aj tých, ktoré sú veľmi vzdialené nášmu kontinentu, má kľúčový význam pre ochranu Európy a jej občanov.

Európska rada vyzýva Radu a Komisiu, aby zabezpečili súlad a komplementárnosť medzi politickou a operačnou úrovňou činností v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Priority vo vonkajších vzťahoch by mali byť základom a usmernením pre prioritáciu práce príslušných agentúr Únie (Europol, Eurojust, Frontex, EPA, EMCDDA a EASO).

Styční úradníci členských štátov by sa mali povzbudiť, aby pokračovali v posilňovaní spolupráce, výmene informácií a najlepších postupov.

Európska rada zdôrazňuje potrebu dopĺňania sa krokov Únie a členských štátov. Na tento účel sa vyžaduje zvýšené odhodlanie oboch strán.

7.1. Posilnený vonkajší rozmer

Európska rada sa rozhodla, že činnosť Únie v oblasti vonkajšieho rozmeru priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti sa v budúcnosti bude i naďalej riadiť týmito zásadami:

- Únia má jednotnú politiku vonkajších vzťahov,
- Únia a členské štáty musia pracovať v partnerstve s tretími krajinami,

- Únia a členské štáty budú aktívne tvoriť a presadzovať európske a medzinárodné normy,
- Únia a členské štáty budú úzko spolupracovať so svojimi susedmi,
- členské štáty ďalej zintenzívnia výmenu informácií medzi sebou a v rámci Únie o mnohostranných a dvojstranných činnostiach,
- Únia a členské štáty musia konať solidárne, jednotne a musia sa pri tom dopĺňať,
- Únia bude naplno využívať celú škálu nástrojov, ktoré má k dispozícii,
- členské štáty by mali koordinovať svoju činnosť s Úniou, aby sa optimalizovalo efektívne využívanie zdrojov,
- Únia sa zapojí do informačných, monitorovacích a hodnotiacich aktivít, okrem iného aj s účasťou Európskeho parlamentu,
- Únia bude vo svojich vonkajších vzťahoch uplatňovať aktívny prístup.

Európska rada sa domnieva, že politiky v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti by sa mali lepšie začleniť do všeobecných politík Únie. Prijatie Lisabonskej zmluvy ponúka Únii nové možnosti na efektívnejšiu činnosť v rámci vonkajších vzťahov. Vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ktorá je zároveň podpredsedníčkou Komisie, Európska služba pre vonkajšiu činnosť a Komisia zabezpečia lepší súlad medzi tradičnými nástrojmi vonkajšej politiky a nástrojmi vnútornej politiky s podstatným vonkajším rozmerom, ako je sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť. Do úvahy by sa mala vziať pridaná hodnota, ktorá by sa mohla dosiahnuť poskytnutím konkrétnych spôsobilostí v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti delegáciám Únie v strategických partnerských krajinách. Okrem toho právna subjektivita umožní Únii, aby v medzinárodných organizáciách mohla konať s väčším dôrazom.

Rada uznáva, že SBOP a mnohé vonkajšie činnosti v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti majú spoločné alebo vzájomne sa dopĺňajúce ciele. Misie SBOP tiež znamenajú dôležitý príspevok k vnútornej bezpečnosti Únie v ich úsilí o podporu boja proti závažnej nadnárodnej trestnej činnosti v hostiteľských krajinách a o budovanie rešpektu k právnemu štátu. Európska rada nabáda na hlbšiu spoluprácu a koherenciu medzi politikami v oblasti priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a SBOP, aby sa tieto spoločné ciele podporili.

Nový základ na uzatváranie medzinárodných dohôd, ktorý vychádza zo zmluvy, zabezpečí vyššiu efektívnosť rokovaní s kľúčovými partnermi zo strany Únie. Zámerom Európskej rady je vyťažiť zo všetkých týchto nových nástrojov čo najviac.

Európska rada zdôrazňuje potrebu dopĺňania sa krokov Únie a členských štátov. To si bude vyžadovať ďalšie záväzky zo strany Únie aj členských štátov. Európska rada preto vyzýva Komisiu, aby najneskôr do decembra 2011 podala správu o spôsoboch na zabezpečenie tejto komplementárnosti.

7.2. Ľudské práva

V Lisabonskej zmluve sa Únii ponúkajú nové nástroje na ochranu základných práv a slobôd, a to vo vnútri Únie aj navonok. Presadzovať by sa mali hodnoty Únie a mal by sa dodržiavať úplný súlad s medzinárodným právom a rešpektovať jeho vývoj. Európska rada vyzýva k vypracovaniu akčného plánu pre ľudské práva s cieľom presadzovať tieto hodnoty v rámci vonkajšieho rozmeru politík v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Tento plán by mala preskúmať Európska rada; plán by mal zohľadňovať, že vnútorné a vonkajšie aspekty ľudských práv sa navzájom prelínajú, napr. pokiaľ ide o zásadu nenavracania alebo využívania trestu smrti zo strany partnerov, s ktorými Únia spolupracuje. Plán by mal obsahovať konkrétne krátkodobé, strednodobé i dlhodobé opatrenia a malo by sa v ňom stanoviť, kto je zodpovedný za vykonávanie opatrení.

7.3. Pokračujúce tematické priority s novými nástrojmi

Európska rada konštatuje, že kľúčové tematické priority určené v predchádzajúcej stratégii ostávajú v platnosti, t. j. boj proti terorizmu, organizovanej trestnej činnosti, korupcii, drogám, výmena osobných údajov v bezpečnom prostredí a riadenie migračných tokov. Musí sa zintenzívniť boj proti obchodovaniu s ľuďmi a ich pašovaniu.

Vychádzajúc zo Stratégie pre vonkajšie vzťahy v oblasti SVV: globálna sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť prijatej v roku 2005 a iného relevantného *acquis* v tejto oblasti, ako napríklad globálneho prístupu k migrácii, by sa vonkajšia spolupráca Únie mala zamerať na oblasti, v ktorých činnosť Únie poskytuje pridanú hodnotu, a to najmä na:

- **migráciu a azyl** s cieľom zintenzívniť dialóg a spoluprácu Únie s krajinami pôvodu a tranzitu, aby sa zvýšila ich kapacita vykonávať hraničné kontroly, bojovať proti nelegálnemu prístahovalectvu, lepšie riadiť migračné toky a zabezpečiť ochranu, ako aj využívať pozitívne účinky migrácie na rozvoj; prioritou vo vonkajších vzťahoch Únie sú otázky návratu a readmisie,

- **bezpečnosť** prostredníctvom zapojenia tretích krajín do boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti, terorizmu, drogám, obchodovaniu s ľuďmi a ich pašovaniu, a to okrem iného zameraním protiteroristických činností Únie najmä na prevenciu, ako aj prostredníctvom ochrany kritických infraštruktúr. Vnútrotná a vonkajšia bezpečnosť sú neoddeliteľné. Riešenie hrozieb, dokonca aj tých, ktoré sú veľmi vzdialené nášmu kontinentu, má kľúčový význam pre ochranu Európy a jej občanov,
- **výmenu informácií**, ktorá medzi Úniou a tretími krajinami prebieha bezpečne, efektívne a pri primeraných normách ochrany údajov,
- **spravodlivosť** s cieľom presadzovať právny štát a ľudské práva, dobrú správu vecí verejných, boj proti korupcii, občiansko-právny rozmer, podporovať bezpečnosť a stabilitu a vytvárať bezpečné a zdravé prostredie pre podnikanie, obchod a investície,
- **civilnú ochranu a zvládanie katastrof** predovšetkým s cieľom vybudovať kapacity na prevenciu a reakciu v súvislosti s rozsiahlymi technologickými a prírodnými katastrofami, ako aj v súvislosti s teroristickými hrozbami.

Európska rada vyzýva Komisiu, aby:

- preskúmala, či by dohody o spolupráci *ad hoc* s konkrétnymi tretími krajinami, ktoré určí Rada, mohli byť spôsobom na zintenzívnenie boja proti obchodovaniu s ľuďmi a ich pašovaniu, a predložila príslušné návrhy. V takýchto dohodách by sa predovšetkým mohli naplno využívať všetky mechanizmy, ktoré má Únia k dispozícii, vrátane využitia existujúcich finančných programov, spolupráce pri výmene informácií, justičnej spolupráce a nástrojov v oblasti migrácie.

Hrozba terorizmu a organizovanej trestnej činnosti je stále vysoká. Preto je potrebné spolupracovať s kľúčovými strategickými partnermi pri výmene informácií a zároveň pokračovať v plnení dlhodobějších cieľov, akými sú napríklad opatrenia na predchádzanie radikalizácie a náboru teroristov, ako aj ochrana kritickéj infraštruktúry. Posilniť by sa mali operačné dohody Eurojustu a Europolu, ako aj pracovné postupy s Frontexom.

7.4. Dohody s tretími krajinami

V Lisabonskej zmluve sa ustanovujú nové a efektívnejšie postupy uzatvárania dohôd s tretími krajinami. Európska rada odporúča, aby sa častejšie využívali takéto dohody, a osobitne dohody v oblasti justičnej spolupráce, ako aj v občiansko-právnej oblasti, pričom by sa zohľadnili multilaterálne mechanizmy. Poznamenáva však, že členským štátom sa ponecháva

možnosť uzatvárať dvojstranné dohody v súlade s právom Únie a že sa vytvoril právny rámec na uzatváranie určitých dvojstranných dohôd aj v oblasti občianskeho práva.

Jednou z kľúčových činností Únie je ochrana osobných údajov. Existuje potreba jednotného legislatívneho rámca Únie na transfer osobných údajov do tretích krajín v záujme presadzovania práva. Mala by sa vypracovať vzorová rámcová dohoda, ktorá by obsahovala všeobecne uplatniteľné základné prvky ochrany údajov.

7.5. Geografické priority a medzinárodné organizácie

Činnosť Únie v oblasti vonkajších vzťahov by sa mala zamerať na kľúčových partnerov, a to sú najmä:

- kandidátske krajiny a krajiny s perspektívou členstva v Európskej únii, pre ktoré by hlavným cieľom bola pomoc pri transpozícii *acquis*,
- krajiny európskeho susedstva a ďalší kľúčoví partneri, s ktorými by Únia mala spolupracovať pri všetkých otázkach v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti,
- štáty EHP/schengenského priestoru majú blízky vzťah k Únii. Tento vzťah motivuje užšiu spoluprácu založenú na vzájomnej dôvere a solidarite s cieľom zvýšiť pozitívne účinky na vnútorný trh a tiež presadzovanie vnútornej bezpečnosti Únie,
- Spojené štáty americké, Ruská federácia a ďalší strategickí partneri, s ktorými by Únia mala spolupracovať pri všetkých otázkach v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti,
- ďalšie krajiny alebo prioritné regióny z hľadiska ich príspevku k strategickým alebo geografickým prioritám EÚ,
- medzinárodné organizácie, ako napr. OSN a Rada Európy, s ktorými musí Únia naďalej spolupracovať a v rámci ktorých by Únia mala koordinovať svoju pozíciu.

V rámci **západného Balkánu** postupne nadobúdajú platnosť dohody o stabilizácii a pridružení a viditeľný pokrok sa dosiahol v oblasti vízovej politiky, pričom platia dohody o zjednodušení vízového režimu a readmisii a s niektorými krajinami sa už podarilo nadviazať komplexný dialóg o liberalizácii vízového režimu – a s ďalšími sa stále rokuje. S cieľom zmeniť európsku perspektívu na realitu je potrebné ďalšie úsilie vrátane využitia finančných nástrojov v boji proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii, na zabezpečenie základných práv a slobôd a budovanie administratívnych kapacít v rámci riadenia hraníc, presadzovania práva a justície.

Únia a **Turecko** sa dohodli na zintenzívnení ich spolupráce s cieľom odpovedať na spoločnú výzvu, ktorou je riadenie migračných tokov, a osobitne riešiť problém nelegálneho prisťahovalectva. Táto spolupráca by sa mala sústrediť na spoločnú zodpovednosť, solidaritu, spoluprácu so všetkými členskými štátmi a spoločné porozumenie zohľadňujúc fakt, že Turecko je susedom Únie na jej vonkajšej hranici, ako aj prebiehajúce rokovania a existujúcu finančnú pomoc Únie v relevantných oblastiach vrátane kontroly hraníc. Prioritou je uzavretie rokovania s Tureckom o dohode o readmisii. Dovtedy by sa mali primerane vykonávať platné bilaterálne dohody.

Európska rada zdôrazňuje, že **Európska susedská politika** (ESP) ponúka Únii do budúcnosti príležitosti, aby mohla konať koordinovane a účinne a aby prispela k posilneniu kapacít a inštitucionalizácii nezávislej a nestrannej justície, orgánov presadzovania práva a úsilia v oblasti boja proti korupcii, ako aj k zvýšeniu a uľahčeniu mobility občanov v partnerských krajinách. Pokiaľ ide o krajiny Východného partnerstva, Únia ponúka perspektívu uzavretia dohôd o pridružení (s podstatnými časťami týkajúcimi sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti) s týmito krajinami a v dlhodobom horizonte podporuje mobilitu občanov a liberalizáciu vízového režimu v bezpečnom prostredí.

Európska rada vyzýva, aby sa do konca roku 2010 vypracoval s dotknutými krajinami plán napredovania spolupráce s krajinami Východného partnerstva vrátane aspektov slobody, bezpečnosti a spravodlivosti Východného partnerstva, ako aj kapitoly o tejto oblasti v rámci akčných plánov ESP (alebo dokumentov, ktoré po nich nasledujú). V tomto pláne by sa mal uvádzať aj zoznam postupných krokov k plnej liberalizácii vízového režimu ako dlhodobému cieľu pre jednotlivé partnerské krajiny na individuálnej báze a tiež opísať podmienky dobre riadenej a bezpečnej mobility, o ktorej sa hovorí v spoločnom vyhlásení pražského samitu k Východnému partnerstvu. Európska rada tento plán preskúma do konca roku 2012, predovšetkým s cieľom zhodnotiť jeho praktický vplyv.

Únia by mala zvýšiť svoje úsilie o podporu stability a bezpečnosti **regiónu Čierneho mora** ako celku a ďalej rozvíjať iniciatívu o dosiahnutí synergie regionálnej spolupráce v **regióne Čierneho mora**. Činnosti by sa predovšetkým mali zameriavať na riadenie hraníc, riadenie migrácie, colnú spoluprácu a právny štát, ako aj boj proti cezhraničnej trestnej činnosti.

Čo sa týka **Únie pre Stredozemie**, bude potrebné zvýšiť úsilie začaté v kontexte barcelonského procesu a euro-stredozemského partnerstva, najmä pokiaľ ide o (námornú) migráciu, hraničný dozor, predchádzanie a boj proti obchodovaniu s drogami, civilnú ochranu, presadzovanie práva a justičnú

spoluprácu. Európska rada vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s vysokou predstaviteľkou Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku takýto plán predložila v roku 2010, a žiada Coreper, aby čo najskôr pripravil rozhodnutia, ktoré má prijať Rada. Európska rada tento plán preskúma do konca roku 2012, predovšetkým s cieľom zhodnotiť jeho praktický vplyv.

Pokiaľ ide o situáciu v stredozemnej oblasti, Európska rada považuje za nevyhnutné posilniť partnerstvo s tretími krajinami tranzitu a pôvodu, ktoré sa zakladá na recipročných požiadavkách a operačnej podpore a zahŕňa kontrolu hraníc, boj proti organizovanej trestnej činnosti, problematiku návratu a readmisie. Prioritou sú urýchlené kroky, aby sa čelilo výzvam v tomto regióne.

V posledných desiatich rokoch sa zintenzívnila spolupráca s **USA**, a to aj vo všetkých oblastiach týkajúcich sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. V rámci každého predsedníctva sa konajú pravidelné zasadnutia ministerskej trojky, ako aj zasadnutia na úrovni vysokých predstaviteľov. V súlade s tým, čo sa uviedlo vo Washingtonskom vyhlásení, ktoré prijala ministerská trojka v októbri 2009, by sa v dialógu malo pokračovať a mal by sa prehĺbiť.

Pokračovať by sa malo aj v prebiehajúcej spolupráci v oblasti boja proti terorizmu a nadnárodnej trestnej činnosti, bezpečnosti hraníc, vízovej politiky, migrácie a justičnej spolupráce. Je potrebné rokovať o dohode o ochrane osobných údajov vymieňaných na účely presadzovania práva a urýchlene ju uzavrieť. Únia a USA budú spolupracovať s cieľom čím skôr uzavrieť otázku bezvízového cestovania medzi USA a Úniou a zvýšiť bezpečnosť cestujúcich. Na vykonávanie dohôd o justičnej spolupráci by sa mali vypracovať spoločné postupy, pričom je potrebné uskutočňovať pravidelné konzultácie.

Spoločný priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a nová dohoda, o ktorej sa v súčasnosti rokuje, poskytnú rámec na intenzívnu a kvalitnejšiu budúcu spoluprácu s **Ruskou federáciou**. Vychádzajúc z výsledkov práce Stálej rady pre partnerstvo v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti zasadajúcej v dvojročných intervaloch by Únia a Rusko mali naďalej spolupracovať v rámci dialógu o vízach a v oblasti legálnej migrácie a zároveň riešiť problém nelegálneho prisťahovalectva, posilniť spoločný boj proti organizovanej trestnej činnosti a predovšetkým operačnú spoluprácu a zlepšiť a prehĺbiť justičnú spoluprácu. Čím skôr by sa mala dohodnúť dohoda s Eurojustom, ktorá by zodpovedala prísny normám ochrany údajov. V tomto kontexte by sa mala uzavrieť rámcová dohoda o výmene informácií. Pokračovať musí dialóg o vízach. V plnom rozsahu by sa mala vykonávať dohoda o zjednodušení vízového režimu a readmisii.

Európska rada konštatuje, že v spoločnej stratégii a akčnom pláne **EÚ a Afriky** z roku 2007 sa vymedzuje rozsah spolupráce v oblasti boja proti terorizmu, nadnárodnej trestnej činnosti a obchodovania s drogami. Dialóg o migrácii by sa mal prehĺbiť a zintenzívniť s africkými partnermi, a to v rámci partnerstva EÚ a Afriky pre mobilitu, migráciu a zamestnanosť (MME), aj v rámci globálneho prístupu k migrácii a procesu nadväzujúceho na konferencie, ktoré sa konali v Rabate, Paríži a Tripolise; zameriavať by sa mal na krajiny, ktorými vedú nepravidelné migračné trasy do Európy, s cieľom pomôcť týmto krajinám v ich úsilí o vypracovanie politiky pre oblasť migrácie a reagovať na problém nelegálneho prisťahovalectva po mori a cez hranice. Malo by sa vyvinúť úsilie, aby sa zintenzívnila spolupráca s Alžírskom, Marokom a Egyptom a v súlade so závermi zo zasadnutia Európskej rady z októbra 2009 aj s Líbyou vrátane rýchleho uzatvorenia dohôd o readmisii.

Západná Afrika sa nedávno stala hlavným tranzitným uzlom obchodu s drogami medzi Južnou Amerikou a Európou, pričom vykorenenie obchodu s drogami a inej nadnárodnej trestnej činnosti a terorizmu (v sahelskom regióne) si bude vyžadovať zvýšenú pozornosť a pomoc.

Prehĺbiť by sa mali dialógy s **Čínou a Indiou** o aspektoch boja proti terorizmu, pričom by mali zahŕňať aj iné prioritné oblasti, akými sú práva duševného vlastníctva, migrácia vrátane boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu a justičná spolupráca. Keď sa uzavru dohody o justičnej spolupráci, Únia bude aj naďalej trvať na tom, že trest smrti je otázka, kde neexistuje možnosť kompromisu. Zintenzívniť by sa mal aj dialóg s Indiou o migrácii a mal by sa týkať jej všetkých aspektov. Pokiaľ ide o Čínu, musí sa pokračovať v dialógu o ľudských právach. Dialóg s **Brazíliou** sa bude musieť v nasledujúcich rokoch prehĺbiť a rozšíriť. Účinnejšie by sa malo vykonávať strategické partnerstvo a spoločný akčný plán a malo by sa zväziť prijatie konkrétnejších opatrení.

Podľa potreby bude Únia spolupracovať s ďalšími krajinami a regiónmi na regionálnej alebo bilaterálnej báze. S krajinami Latinskej Ameriky a Karibiku sa dialóg o migrácii, obchodovaní s drogami a praní špinavých peňazí a ďalších oblastiach spoločného záujmu bude viesť v regionálnom rámci (**EÚ – LAC**) a v rámci FATE. Bude pokračovať spolupráca s **krajinami Strednej Ázie** v súvislosti s trasami obchodovania vedúcimi do Európy.

Malo by sa vyvinúť úsilie o zintenzívnenie spolupráce s **Afganistanom** v oblasti drog vrátane vykonávania dokumentu o konkrétnych opatreniach pre oblasť obchodovania s drogami a s Afganistanom a **Pakistanom** v otázkach terorizmu a migrácie.

Pokiaľ ide o **Afganistan a Irak**, pozornosť by a mala zameriavať na účinné riešenie situácie utečencov prostredníctvom komplexného prístupu. Mala by sa vyvíjať snaha o riešenie tokov nelegálneho prisťahovalectva a uzatvorenie dohody o readmisii s týmito krajinami, ako aj s **Bangladéšom**.

7.6. Medzinárodné organizácie a presadzovanie európskych a medzinárodných noriem

Európska rada opätovne zdôrazňuje svoju oddanosť účinnému multilateralizmu, ktorý dopĺňa bilaterálne a regionálne partnerstvo s tretími krajinami a regiónmi.

OSN ostáva pre Úniu najvýznamnejšou medzinárodnou organizáciou. Lisabonská zmluva vytvára základ pre ucelenejšie a efektívnejšie zapojenie sa Únie do práce OSN a ďalších medzinárodných organizácií.

Únia by mala pokračovať v presadzovaní európskych a medzinárodných noriem a ratifikácii medzinárodných dohovorov, predovšetkým tých, ktoré sa vypracovali pod záštitou OSN a Rady Európy.

Osobitne dôležitá je práca Rady Európy, ktorá je uzlom európskych hodnôt, ako sú demokracia, ľudské práva a právny štát. Únia musí naďalej spolupracovať s Radou Európy na základe Memoranda o porozumení medzi Radou Európy a Európskou úniou podpísaného v roku 2007 a podporovať jej dôležité dohovory, ako je Dohovor o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a Dohovor o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním.

V rámci spolupráce v oblasti presadzovania práva je dôležitým partnerom Únie Interpol. Spolupráca v občiansko-právnych veciach sa realizuje predovšetkým v rámci Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného. Únia by mala naďalej poskytovať konferencii podporu a mala by nabádať svojich partnerov k ratifikácii dohovorov, ktorých zmluvnou stranou je alebo sa stane Únia alebo ktorých zmluvnými stranami sú všetky členské štáty.

Zoznam skratiek

CBRN	Chemické, biologické, rádiologické a jadrové (riziká) (Chemical, Biological, Radiological and Nuclear)
CEAS	Spoločný európsky azylový systém (Common European Asylum System)
COSI	Stály výbor pre vnútornú bezpečnosť (Comité permanent de sécurité intérieure)
EAC	Vzdelávanie v oblasti azylu (European Asylum Curriculum)
EASO	Európsky podporný úrad pre azyl (European Asylum Support Office)
ECRIS	Európsky informačný systém registrov trestov (European Criminal Records Information System)
EMCDDA	Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction)
EPA	Európska policajná akadémia (CEPOL – Collège européen de police)
EPRIS	Európsky systém policajných záznamov (European Police Records Index System)
ESP	Európska susedská politika
EU ATC	Koordinátor EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi (EU Anti-Trafficking Coordinator)
EUCPN	Európska sieť na predchádzanie trestnej činnosti (European Crime Prevention Network)
Eurosur	Európsky systém hraničného dozoru (European Border Surveillance System)
EÚ	Európska únia
FATF	Finančná akčná skupina na boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti (Financial Action Task Force)
FIUs	Finančné spravodajské jednotky (Financial Intelligence Units)
GRECO	Skupina štátov proti korupcii Rady Európy (Groupe d'états contre la corruption du Conseil de l'Europe)
ICC	Medzinárodný trestný súd (International Criminal Court)
IKT	Informačná a komunikačná technológia
MIC	Monitorovacie a informačné centrum
OCTA	Hodnotenie hrozieb organizovanej trestnej činnosti (Organised Crime Threat Assessment)
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
OPC	Stredisko pre predchádzanie trestnej činnosti (Observatory for the Prevention of Crime)
PNR	Systém osobných záznamov o cestujúcich (Passenger Name Record)
SBOP	Spoločná bezpečnostná a obranná politika
SIS II	Druhá generácia Schengenského informačného systému (Second generation Schengen Information System)
UNCAC	Dohovor Organizácie Spojených národov proti korupcii (United Nations Convention against Corruption)
UNHCR	Úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov (United Nations High Commissioner for Refugees)
VIS	Vízový informačný systém
ZEÚ	Zmluva o Európskej únii
ZFEÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie